

Bakalářská práce

Finanční účetnictví a výkaznictví vybraných vysokých škol v České republice

Studijní program:

B0413A050006 Podniková ekonomika

Studijní obor:

Management služeb

Autor práce:

Jitka Macková

Vedoucí práce:

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Liberec 2023

Zadání bakalářské práce

Finanční účetnictví a výkaznictví vybraných vysokých škol v České republice

<i>Jméno a příjmení:</i>	Jitka Macková
<i>Osobní číslo:</i>	E20000029
<i>Studijní program:</i>	B0413A050006 Podniková ekonomika
<i>Specializace:</i>	Management služeb
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra financí a účetnictví
<i>Akademický rok:</i>	2022/2023

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická východiska – regulace účetnictví v České republice, účetní výkazy, uživatelé účetních informací.
2. Charakteristika vysokoškolského vzdělávání v České republice.
3. Účetní výkaznictví – rozdíly ve struktuře výkazů dle vybraných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví.
4. Charakteristika vybraných vysokých škol a jejich výkaznictví s parciálním zaměřením na vybrané položky.
5. Syntéza získaných poznatků, formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

min. 30 normostran

tištěná/elektronická

Čeština

Seznam odborné literatury:

- DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2015. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-799-7.
- PILÁTOVÁ, Jana, 2017. *Zákon o účetnictví 2017 s komentářem: S účinností od 1.1.2017*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0430-7.
- SAGIT, 2021. *Účetnictví nevýdělečných organizací 2021: Zákon, vyhláška a standardy In: ÚZ: Úplné znění č. 1413*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-449-8.
- AICPA, 2018. *Audit and Accounting Guide: Not-for-Profit Entities*. New York: American Institute of Certified Public Accountants. ISBN 978-1-948306-19-5.
- ZIETLOW, John, Jo Ann HANKIN, Alan SEIDNER and Timothy O'BRIEN, 2018. *Financial Management for Nonprofit Organizations: Policies and Practices*. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc.. ISBN 978-11-1938-256-0.
- PELIKÁNOVÁ, Anna, 2018. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2117-5.
- PROQUEST, 2022. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>

Konzultant: Ivana Kulhavá, hlavní účetní veřejné vysoké školy

Vedoucí práce:

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Datum zadání práce:

1. listopadu 2022

Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2024

L.S.

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

Ing. Martina Černíková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Finanční účetnictví a výkaznictví vybraných vysokých škol v České republice

Anotace

Cílem bakalářské práce je zhodnotit odlišné vedení finančního účetnictví a výkaznictví veřejné vysoké školy a státní vysoké školy. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zaměřuje na regulaci účetnictví a podrobně se zabývá řízením neziskových organizací. Druhá kapitola se orientuje již na jednotlivé výkazy dle jednotlivých prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví, jenž mohou vykazovat mezi sebou značné rozdíly. Kapitola upozorňuje na rozdíly rozsahu výkaznictví. Není v této kapitole ani opomenuto, jaké existují účetní výkazy a jak se kompletují. Třetí kapitola představuje systém terciárního vzdělávání v České republice a jeho kvalitu. V rámci praktické části bakalářské práce jsou porovnávány jednotlivé účetní výkazy dle vybraných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví. V práci jsou dále představeny vybrané vysoké školy: veřejná vysoká škola Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a státní vysoká škola Policejní akademie České republiky v Praze. Je popsán jejich charakter a organizační struktura, podrobně rozebráno jejich hospodaření a výkyvy způsobené pandemií Covid-19. Poslední kapitola se zaměřuje na zhodnocení hospodaření těchto vysokých škol dle vybraných parametrů.

Klíčová slova

Hospodaření, neziskový sektor, rozvaha, účetnictví, účetní výkazy, vysoké školy, prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví, výkaz zisku a ztráty, vzdělávání.

Financial Accounting and Reporting of Selected Universities in the Czech Republic

Annotation

The aim of my bachelor thesis is to present and compare the different financial accounting and reporting of a public university and a state university. The theoretical part is divided into three chapters. The first chapter focuses on accounting regulation and discusses in detail the management of non-profit organizations. The second chapter already focuses on the individual statements according to the individual implementing decrees to the Accounting Act, which may have significant differences between them. The chapter highlights differences in the scope of reporting. The chapter does not omit to mention what financial statements exist and how they are compiled. The third chapter presents the tertiary education system in the Czech Republic and its quality. The practical part of the bachelor thesis compares the different financial statements according to selected implementing decrees to the Accounting Act. The thesis also presents selected universities: the public university Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem and the state university Police Academy of the Czech Republic in Prague. Their nature and organizational structure are described, their management and fluctuations caused by the Covid-19 pandemic are discussed in detail. The last chapter focuses on the comparison of the management of these colleges according to selected parameters.

Key Words

Accounting, Balance sheet, colleges, education, financial statements, implementing decrees to the Accounting Act, management, nonprofit sector, profit and loss statement.

Obsah

Seznam zkratk	11
Seznam tabulek	12
Seznam obrázků	13
Úvod	14
1 Regulace účetnictví	16
1.1 Regulace účetnictví v České republice	16
1.1.1 Účetní jednotka	17
1.1.2 Další vymezené pojmy	17
1.2 Uživatelé účetních informací	18
1.2.1 Rozdělení účetních uživatelů	19
1.3 Regulace účetnictví neziskových organizací	20
1.3.1 Neziskové organizace	20
1.3.2 Rozdělení neziskových organizací	21
1.3.3 Financování neziskových organizací	21
1.3.4 Nestátní neziskové organizace	22
2 Účetní výkaznictví v České republice	23
2.1 Účetní výkazy	23
2.2 Vyhlášky k zákonu o účetnictví	25
Vyhláška pro podnikatele	26
Vyhláška pro nepodnikatelské subjekty	26
2.3 České účetní standardy	27
3 Vysokoškolské vzdělávání v České republice	28
3.1 Rozdělení vysokých škol v České republice	28
3.2 Přehled vysokých škol v České republice	28
3.2.1 Státní vysoké školy	29
3.2.2 Veřejné vysoké školy	29
3.2.3 Soukromé vysoké školy	30
3.2.4 Kvalita terciárního vzdělávání v ČR	30
3.2.5 Podpora terciárního vzdělání Evropskou unií	32
4 Účetní výkaznictví dle vybraných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví	34
4.1 Vyhláška č. 504/2002 Sb.	34

4.2 Vyhláška č. 410/2009 Sb.	38
4.3 Rozdíly ve struktuře výkazů dle prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví	42
5 Charakteristika vybraných vysokých škol	43
5.1 Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	43
5.1.1 Organizační struktura UJEP	44
5.1.2 Studijní programy UJEP	45
5.1.3 Zaměstnanci školy	45
5.1.4 Účetní postupy UJEP	46
5.1.5 Pravidla hospodaření	48
5.1.6 Situace zaměstnanosti UJEP	49
5.1.7 Analýza výkazů UJEP	52
5.2 Policejní akademie České republiky v Praze	55
5.2.1 Situace zaměstnanosti na POLAC	56
5.2.2 Účetní postupy POLAC	57
5.2.3 Pravidla hospodaření	57
5.2.4 Výkaznictví POLAC	58
5.2.5 Rozpočet	60
5.3 Vliv Covidu-19 na činnost vybraných vysokých škol	63
5.4 Hlavní rozdíly v hospodaření vybraných vysokých škol	64
5.4.1 Zhodnocení ekonomické situace	64
5.4.2 Porovnání vybraných položek účetních výkazů UJEP a POLAC	65
5.4.3 Mzdové náklady na jednoho zaměstnance	67
5.5 Shrnutí hlavních rozdílů vybrané veřejné a státní vysoké školy	68
Závěr	70
Seznam použité literatury	73

Seznam zkratk

AP	Akademický pracovník
ČÚS	České účetní standardy
IFRS	International Financial Reporting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NNO	Nestátní neziskové organizace
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
POLAC	Policejní akademie České republiky v Praze
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
VH	Výsledek hospodaření
SMV	Samostatně movité věci

Seznam tabulek

Tabulka 1 : Kategorizace účetních jednotek	18
Tabulka 2 : Vysoké školy v České republice	29
Tabulka 3 : Rozvaha NNO	35
Tabulka 4 : Přehled o peněžních tocích	39
Tabulka 5 : České účetní standardy č. 701-710	41
Tabulka 6 : Způsob oceňování UJEP	46
Tabulka 7 : Vývoj počtu studentů na UJEP 2017-2021	49
Tabulka 8 : Počet akademických pracovníků UJEP	50
Tabulka 9 : Počet AP na počet studentů UJEP	51
Tabulka 10 : Mzdové náklady akademických pracovníků UJEP 2021	52
Tabulka 11 : Výkaz zisku a ztráty UJEP 2021	53
Tabulka 12 : Vývoj příspěvků a dotací UJEP 2017-2021	54
Tabulka 13 : Vývoj hospodářského výsledku UJEP 2017-2021	54
Tabulka 14 : Běžné výdaje POLAC 2021	57
Tabulka 15 : Výkaz zisku a ztráty POLAC 2021	59
Tabulka 16 : Vývoj ztráty POLAC 2017-2021	59
Tabulka 17 : Rozpočet POLAC	60
Tabulka 18 : Porovnání jednotlivých položek UJEP a POLAC	65
Tabulka 19 : Náklady na studenta UJEP, POLAC	66
Tabulka 20 : Mzdové náklady na zaměstnance UJEP a POLAC	67

Seznam obrázků

Obrázek 1 : Populace s terciárním vzděláním	31
Obrázek 2 : Výdaje na terciární vzdělání studentů	32
Obrázek 3 : České účetní standardy pro vyhlášku č. 504/2002 Sb.	37
Obrázek 4 : Vývoj počtu studentů UJEP 2017-2021	50
Obrázek 5 : Organizační struktura Policejní akademie ČR.....	55
Obrázek 6 : Graf vývoje příjmu rozpočtu POLAC (2017-2021)	61
Obrázek 7 : Graf vývoje výdajů rozpočtu POLAC (2017-2021)	62

Úvod

Terciární vzdělávání v České republice je především poskytováno jako veřejná služba, a proto se zde nachází nejvíce vysokých škol právě veřejných. V České republice je však možnost studování na soukromých a státních vysokých školách. Tyto tři typy vysokých škol fungují na odlišném principu a jejich účetnictví se řídí odlišnými prováděcími vyhláškami k zákonu o účetnictví. Předmětem zkoumání této bakalářské práce je finanční účetnictví a výkaznictví vybraných vysokých škol v České republice. Bakalářská práce vychází především z jednotlivých zákonů a vyhlášek, s kterými je nutné pracovat.

Toto téma je zpracováváno z důvodu zjištění rozdílů mezi státní a veřejnou vysokou školou, co se týče způsobu řízení, tak i účetnictví. Důležité je zjistit, jaké jsou pravidla prováděcích vybraných vyhlášek k zákonu o účetnictví. Cílem bakalářské práce je zhodnotit účetní výkaznictví dle odlišných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví a hospodaření vybraných vysokých škol sestavující účetnictví s různou právní normou.

V první kapitole bakalářské práce jsou sledovány jednotlivé předpisy a pravidla pro účtování účetních jednotek v České republice. Jsou dále představeni uživatelé účetních informací, podrobněji je rozebrán neziskový sektor a jeho regulace účetnictví. V rámci druhé kapitoly jsou popisované jednotlivé účetní výkazy a prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví. Je důležité neopomenout České účetní standardy, jenž jsou významné. Blíže je v třetí kapitole představen systém terciárního vzdělávání v České republice.

Čtvrtá kapitola představuje rozdíly, ale i podobné rysy prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví. Budou popisované pouze vybrané účetní jednotky, které se řídí vyhláškou k zákonu o účetnictví č. 504/2002 Sb. a č. 410/2009 Sb.

Bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání údajů z výročních zpráv a účetních závěrek vybraných vysokých škol. Vybrané vysoké školy jsou samostatně popsány. Kapitola pět představuje jejich charakter, způsob vedení, rozdělení univerzity do fakult. Je zde potřeba uvést účetní postupy a pravidla hospodaření obou vysokých škol. Důraz je kladen na kvalitu vzdělávání vybraných vysokých škol a jsou

zkoumány absolutní hodnoty, jako je počet studentů či zaměstnanců a mzdové náklady vysokých škol. Úkolem bakalářské práce je zjistit meziroční změny jednotlivých ukazatelů a zjistit, zda měla pandemie Covid-19 vliv na hospodaření a činnost vybraných vysokých škol. Údaje jsou absolutně popisované pro jednotlivou vysokou školu zvlášť a následně porovnávány účetní výkazy obou vysokých škol s parciálním zaměřením na dané vybrané položky. Bakalářská práce je zakončena shrnutím získaných poznatků o vybraných vysokých školách a případnými rozdíly.

V rámci bakalářské práce je využito následujících výzkumných metod. Pro získání potřebných informací a hodnot je využito především rešerše výročních zpráv obou vysokých škol. Na základě osobního interview s odbornou konzultantkou jsou doplněny detaily ohledně hospodaření a finančního účetnictví univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Jednotlivé výkazy výročních zpráv jsou porovnávány na základě komparativní analýzy. Z této analýzy jsou následně dedukované a formulované výstupy.

1 Regulace účetnictví

Účetnictvím můžeme chápat ucelený systém informací o daném podniku. Jeho hlavním a důležitým cílem je poctivé zobrazení ekonomické reality. Podnik využívá získané informace z účetnictví pro své finanční řízení. Účetnictví má velký význam nejen pro podnik samotný a pro jednotlivé orgány, ale i pro zainteresované skupiny, jenž jsou úzce spojeny s podnikem a jeho okolím. Je využíváno pro srovnávání v národním i nadnárodním měřítku.

Bakalářská práce se podrobně zaměřuje na finanční účetnictví. Finanční účetnictví poskytuje informace o podniku jako o samotném celku. Informace z finančního účetnictví jsou směřované pro potřeby externích uživatelů, například úřadů, a proto jsou sestavované, tak aby vykazovaly informace o podniku jako celku, jsou tedy sumarizované. Finanční účetnictví je oproti manažerskému účetnictví pevně stanoveno legislativou a zákonem definované účetní výkazy musí být povinně zveřejňované. Oproti tomu manažerské účetnictví je spíše pro interní potřeby podniku a jsou to informace běžně nepřístupné pro externí uživatele. (Šteker 2021)

Regulace účetnictví ve světě

Jednotlivé země nejen v Evropě se povětšinou řídí IFRS (International Financial Reporting Standards) neboli mezinárodními standardy účetního výkaznictví. Tyto standardy jsou vytvořené Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB). Tato rada byla založena roku 1973. Standardy této rady jsou úzce spojeny s angloamerickými standardy. Mezinárodní standardy jsou v Evropské unii dnes již často využívané a podniky vykazují v souladu s nimi. Pro některé podniky jsou dokonce povinné. (Nobes 2020)

1.1 Regulace účetnictví v České republice

Základním právním předpisem účetnictví v České republice je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jako základní zákon, podle kterého se musí účetní jednotky řídit, stanovuje veškerá základní ustanovení jako například, na koho se tento zákon

vztahuje, vymezuje pojmy, které jsou úzce spojené s účetnictvím a mnoho dalších, na které se práce zaměřuje.

Podnik musí účtovat o stavu a pohybu svého majetku a jiných aktiv, o jeho závazcích i dlužích a ostatních pasivech. Pro podnik je důležité zaznamenávat své náklady, výnosy a následně výsledek hospodaření. Toto vše platí pro účetní jednotky vedoucí podvojně účetnictví, a to v plném nebo v zjednodušeném rozsahu. (Dobrozemský 2015)

Žádná právnická osoba nesmí vést daňovou evidenci, pouze podvojně nebo jednoduché účetnictví. (Dobrozemský 2015)

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen zákon o účetnictví), jsou vymezené jednotlivé pojmy důležité pro správné fungování systému účetnictví v České republice. Dle tohoto zákona je vymezen pojem účetní jednotka.

1.1.1 Účetní jednotka

Účetní jednotkou se rozumí právnická osoba, jenž má sídlo na území České republiky, zahraniční právnické osoby, které podnikají na území České republiky nebo provozují jinou činnost dle zvláštních předpisů. Mezi účetní jednotky patří i svěřenecké či investiční fondy.

Účetní jednotkou však jsou i organizační složky státu a fyzické osoby zapsané jako podnikatelé v obchodním rejstříku. Důležitým zařazením pro fyzické osoby je také jejich obrat. Pokud fyzická osoba přesáhne za předchozí rok obrat v částce 25 000 000 Kč, je od následujícího roku považována za účetní jednotku, tedy již od 1. 1., a má povinnost vést účetnictví. (Sagit 2021a)

1.1.2 Další vymezené pojmy

Důležitý pojem stanovený zákonem je subjekt veřejného zájmu. Rozumí se tím účetní jednotka se sídlem v České republice, která je bankou, pojišťovnou, zajišťovnou, penzijní společností nebo zdravotní pojišťovnou.

Pro účely účetnictví je důležité stanovení účetního období. Účetním obdobím se rozumí nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců. To se buď může nebo nemusí shodovat s hospodářským rokem. Hospodářský rok musí vždy začínat pouze prvním dnem v měsíci, vyjma ledna. (Sagit 2021a)

Pro podnik je důležité vědět do jaké kategorie účetní jednotky spadá. Tato kategorizace ovlivňuje činnost podniku z pohledu povinnosti a rozsahu zveřejňování svého výkaznictví. Zákon určuje podle velikosti čtyři kategorie účetní jednotky, které se liší počtem zaměstnanců, součtem aktiv a ročním úhrnem čistého obrátu. Rozlišujeme jednotky na mikro, malé, střední a velké. (Sagit 2021a)

Následující tabulka č. 1 zobrazuje jednotlivé požadavky pro zařazení do dané kategorie. Automaticky se za velké účetní jednotky považují subjekty veřejného zájmu a vybrané účetní jednotky. (Sagit 2021a)

Tabulka 1: Kategorizace účetních jednotek

Kategorie účetní jednotky	Aktiva celkem v Kč	Roční úhrn čistého obrátu v Kč	Počet zaměstnanců v průběhu účetního období
Mikro účetní jednotka	9 000 000	18 000 000	10
Malá účetní jednotka	100 000 000	200 000 000	50
Střední účetní jednotka	500 000 000	1 000 000 000	250
Velká účetní jednotka	>500 mil.	>1 000 mil.	>250

Zdroj: vlastní zpracování dle Sagit (2021a)

Z následující tabulky lze vyčíst jaké hraniční hodnoty jsou stanovené pro zařazení do jednotlivé velikosti kategorie. Základním pravidlem zařazení do jednotlivé kategorie je nepřekročení alespoň dvou z uvedených kritérií. (Sagit 2021a)

1.2 Uživatelé účetních informací

Informace z účetnictví jsou z největší části důležité pro samotnou organizaci, ale i pro její okolí. Základním rozdělením uživatelů účetních informací je na interní a externí uživatele. (Šteker 2021)

1.2.1 Rozdělení účetních uživatelů

Interní uživatelé

Interní uživatelé využívají informace z účetnictví především pro zlepšování a zefektivňování celého chodu podniku. Z účetních výkazů mohou snadno zjistit, jak si na tom podnik stojí, např. jestli efektivně využívá své zdroje. Mezi nejdůležitější uživatele patří samotní vlastníci. Ti totiž stojí za celkovým plánováním a schvalováním investic v daném podniku. Manažeři stojí za řízením jednotlivých oddělení, pro ty je důležité například cash flow či správné nastavení odměňování. (Šteker 2021)

Manažeři musí provádět rozhodnutí, jak na denní bázi - operativní rozhodnutí, tak i strategické rozhodnutí za celou firmu či oddělení. Jsou pro ně důležité výsledky jednotlivých rozhodnutí, aby zjistili zda bylo úspěšné či ne a případně se poučí z těchto chyb. (Nobes 2020)

Externí uživatelé

Externí uživatelé využívají účetní informace, aby měli jistotu, že je podnik platebně schopný dostát svým závazkům. Mezi důležité externí uživatele řadíme banky, odběratele, dodavatele, konkurenci, finanční úřady ale i potencionální investory a veřejnost. Dodavatelé sledují, zda máme dostatečné zdroje pro splácení faktur a investoři sledují, zda se jim vyplatí vložit svůj kapitál do podniku. Pokud investor zjistí, že podnik je dlouhodobě ve ztrátě nebo nevyužíval doposud investice efektivně, rozmyslí si danou investici do podniku. (Šteker 2021)

Investoři jsou v neziskovém sektoru důležití, jelikož poskytují dlouhodobý kapitál pro organizaci, za něž si žádají některou z protináhrad, jako jsou například dividendy. Investor může být i stakeholder. Pro investora je důležitá rizikovost dané investice a rovněž, co jim dané investice vynesou. (Nobes 2020)

1.3 Regulace účetnictví neziskových organizací

Neziskové organizace jsou regulované stejně jako ostatní podnikatelské společnosti zákonem o účetnictví. Neziskové organizace však mají svá specifika ve výkaznictví. Výkaznictví a účetní politiky neziskových organizací jsou regulované vyhláškou č. 504/2002 Sb. (Sagit 2021a)

1.3.1 Neziskové organizace

Neziskové organizace jsou součástí národního hospodářství společně s podnikatelským sektorem. Hlavním rozdílem od podnikatelských (zisk-vytvářejících) organizací je ten, že neziskové organizace mají odlišné poslání. Posláním neziskových organizací je sloužit veřejnému zájmu. (Zietlow 2018)

Neziskové organizace nejsou zakládány za účelem dosažení zisku, ale to neznamená, že ho nemohou dosahovat. Mohou vytvářet zisk stejně jako podnikatelská subjekty, jen musí být znovu využit pro neziskovou činnost, pro kterou byla organizace založena. Zákazníci se odlišují podle toho k čemu organizace slouží. Organizace slouží v zájmu občanů, ochrany přírody, ochrany historických budov a mnoho dalšího. (Zietlow 2018)

Neziskové organizace zaujímají velkou část služeb. Můžeme nalézt neziskové sociální služby, zdravotní služby, kulturu, ale patří mezi ně i školství. Školy základní, střední, ale i vysoké jsou zakládány jako neziskové organizace. Veškeré tyto služby jsou nazývány službami veřejnými, jelikož slouží pro veřejnost a jsou částečně nebo zcela hrazeny veřejným sektorem. (Pelikánová 2018)

Veškeré získané zdroje, jako je například již zmiňovaný zisk podnik využívá pro dosažení poslání, pro něž byla organizace založena. Jejich dosažené zisky jsou tedy omezené na použití a toto omezení je především dáno legislativou státu nebo podmínkami dárců. (AICPA 2018)

1.3.2 Rozdělení neziskových organizací

Základním rozdělením neziskových organizací je na státní a nestátní neziskové organizace. Hlavní rozdíl mezi těmito druhy organizací je, že státní neziskové organizace jsou zakládány státem, krajem nebo obcí a jsou zřizovány za účelem veřejného zájmu. Nestátní organizace, často nazývané jako nevýdělečné, jsou zakládány jedinci či skupinami občanů. (Pelikánová 2018)

Neziskové organizace jsou klasifikované ve světě v rámci Mezinárodní klasifikace neziskových organizací, v anglickém jazyce The International Classification of Nonprofit Organizations (ICNPO). Tato klasifikace rozděluje neziskové organizace podle jejího pole působnosti na neziskové organizace podporující:

- kulturu,
- vzdělávání a výzkum,
- zdraví,
- sociální péči,
- ochranu životního prostředí,
- rozvoj místní společnosti a jejich bydlení,
- povýšení a ochranu lidských práv,
- dobročinné zprostředkovatele a dobrovolníky,
- mezinárodní aktivity,
- podnikatelské organizace a odbory.

(Gazzolla a kol. 2022)

1.3.3 Financování neziskových organizací

Nezisková organizace může být financována z různých zdrojů. Jsou převážně využívány zdroje soukromé - od jednotlivých dárců a nadací, ale i ty veřejné, například od samosprávy či státní správy. Podniky jsou převážně však financovány z vlastních zdrojů. (Pelikánová 2018)

Pro organizaci jsou důležité nejen zdroje finanční, mohou to být i zdroje nefinanční, jako pomoc dobrovolníků, dary věcné, které mohou být prospěšné pro činnost

daného záměru neziskové organizace. Jedním ze způsobu financování neziskových organizací může být fundraising. Smyslem fundraisingu je zajištění financí a dalších zdrojů pro zajištění chodu organizace. (Pelikánová 2018)

Peníze z fundraisingu může organizace získat například díky žádostem osobním nebo prostřednictvím e-mailu či na speciálních událostech, akcích. (AICPA 2018)

Bakalářská práce se dále zaměřuje podrobněji na nestátní nevýdělečné organizace.

1.3.4 Nestátní neziskové organizace

Mezi zásady nevýdělečných organizací především patří jejich dobrovolnost a veřejná prospěšnost. Jsou založené dobrovolně a jsou financované většinou na základě darů. Každá organizace se zaměřuje na určitou činnost, jenž je prospěšná pro společnost. Již z názvu vychází, že tyto společnosti nefungují prvotně za účelem vytváření zisku. Nestátní organizace bývají plně v soukromém vlastnictví a správa společností je provozovaná též soukromě.

Patří sem spolky, nadace, nadační fondy, politické strany, školské právnické osoby, obecně prospěšné společnosti a mnoho dalších.

Většina nestátních neziskových organizací (dále jen NNO) nespolehá pouze na jediný zdroj financování. Jsou po většinu financované vícezdrojově, aby bylo zamezeno riziko při ztrátě jednoho ze zdrojů. (Pelikánová 2018)

2 Účetní výkaznictví v České republice

Rozsah vedení účetních výkazů je odlišný podle toho, o jakou účetní jednotku se jedná. Může to ovlivnit, jak velikost jednotky, tak i vyhláška, kterou se jednotka řídí. Účetní jednotky musí však za každé účetní období uzavřít své účetnictví a vypracovat své povinné účetní výkazy a dle povinnosti je následně zveřejnit.

2.1 Účetní výkazy

Rozvaha

Základním účetním výkazem podvojného účetnictví je rozvaha neboli bilance. Rozvaha zpřehledňuje stav majetku a zdroje jeho krytí. Rozvaha je vždy sestavována k určitému datu, nejčastěji k 1. 1. a 31. 12. daného účetního období. Nejzákladnějším pravidlem rozvahy je vyrovnanost celkových aktiv a pasiv, tedy bilanční princip. (Šteker 2021)

Rozvaha bývá rozdělována u podnikatelů na straně aktiv na tři sloupce - na hodnotu brutto, korekci a na hodnotu netto. Jak již z názvu vyplývá, hodnota brutto je hodnota hrubá, tedy neočištěná o opravné položky a oprávky, které se zapisují do sloupce korekce. Brutto hodnota vyjadřuje ocenění dle zákona o účetnictví. Netto, neboli čistá hodnota, jsou tedy aktiva snižena o opravné položky a oprávky. (Šteker 2021)

Aktiva bývají doplněna ještě netto hodnotou aktiv z bezprostředně předcházejícího období. Tento sloupec slouží především pro porovnání mezi obdobími. Pasiva jsou rozdělena pouze na dva sloupce na hodnotu běžného a minulého období. (Šteker 2021)

Výkaz zisku a ztráty

Tento účetní výkaz, jak již z názvu vyplývá, vykazuje, zda je podnik ziskový či ztrátový. Výsledek hospodaření je sledován u podnikatelů za provozní a finanční činnost.

Výkaz obsahuje nákladové a výnosové položky, které jsou mezi sebou porovnávány - od výnosů se odečtou náklady a získáme tak výsledek hospodaření. Jednotlivé položky jsou uváděné za běžné i minulé období. (Šteker 2021)

Dle vyhlášky č. 504/2002 Sb. je však výkaz zisku a ztráty rozdělen na hlavní a hospodářskou činnost. Neziskové organizace mají povinnost takto vykazovat. Hlavní činností se rozumí činnost, pro kterou byla organizace založena, zřízena. Hospodářská činnost je činnost která bývá doplňkovou, vedlejší činností organizací, jenž může být i podnikatelská - vytvářející zisk. (Sagit 2021a)

Příloha

Důležitou součástí závěrky je příloha, jenž vysvětluje a doplňuje informace z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Přesný obsah přílohy upravují jednotlivé vyhlášky. Příloha by měla vždy obsahovat obecné informace o účetní jednotce, jako je název, sídlo, její právní forma. Dále jaké účetní metody jednotka využívá pro oceňování majetku a závazků, odepisování dlouhodobého majetku a jak využívá opravné položky. (Šteker 2021)

Účetní uzávěrka

Účetní uzávěrka je ucelený proces, který vede k uzavření účetního období. Patří do ní důležité kroky jako je zaúčtování uzávěrkových operací, inventarizace majetku a závazků, výpočet daně z příjmů a uzavření účetních knih. Účetní uzávěrka je vymezena zákonem o účetnictví a jednotlivými vyhláškami a k tomu příslušnými standardy. (Šteker 2021)

Účetní závěrka

Účetní závěrka obsahuje jednotlivé účetní výkazy jako je rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přílohu, pro vybrané jednotky navíc i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Je sestavována v peněžních jednotkách a k určitému datu. Většinou je sestavována v tisících či milionech Kč, vybrané jednotky jsou však povinny vykazovat v haléřích.

Účetní výkazy se sestavují v plném nebo zkráceném rozsahu. Osoby, jenž mají povinné ověření účetní závěrky auditorem, sestavují výkazy v plném rozsahu. Záleží na tom, o jakou kategorii účetní jednotky se jedná. (Šteker 2021)

Mezi jednotky, které jsou povinné ověřovat účetní závěrku auditorem patří jistě velké účetní jednotky, střední účetní jednotky a malé účetní jednotky v případě, že splní dané podmínky. Malé účetní jednotky mají povinnost auditu, pokud překročí alespoň dvě z kritérií dané hodnoty:

- Aktiva celkem 40 mil. Kč.
- Roční úhrn čistého obrátu 80 mil. Kč.
- Průměrný počet zaměstnanců 50.

(Pilátová 2017)

Pokud mají jednotky povinný audit, musí povinně též vypracovat výroční zprávu. Výroční zpráva obsahuje informace o výkonu podniku za dané účetní období. Výroční zpráva je povinně zveřejňována a podniky se v ní snaží ukázat především své silné stránky. Součástí výroční zprávy by měla být účetní závěrka, včetně zprávy od auditora. (Pilátová 2017)

Povinnost zveřejňování výroční zprávy a účetní závěrky určuje zákon o účetnictví a případné zvláštní účetní předpisy, které se na účetní jednotku vztahují. Povinnost zveřejňovat výroční zprávu mají organizace, jenž jsou zapsané ve veřejném rejstříku. (Krechovská a kol. 2018)

2.2 Vyhlášky k zákonu o účetnictví

K zákonu o účetnictví bylo vydáno Ministerstvem financí České republiky sedm vyhlášek, z toho však jedna je pro jednoduché účetnictví. Každá z vyhlášek je specifická pro odlišné účetní jednotky. Jednotlivé vyhlášky mohou upravovat jednotlivé rozdíly v účetnictví daných subjektů.

Máme vyhlášku nejvyužívanější - vyhlášku pro podnikatele, dále vyhlášku pro banky a finanční instituce, pro pojišťovny, pro zdravotní pojišťovny, pro nepodnikatelské subjekty a pro vybrané účetní jednotky. (Šteker 2021)

Tato práce se zaměřuje na vyhlášky důležité hlavně pro podvojný účetnictví a pro neziskový sektor. V praktické části této práce budou relevantní vyhlášky podrobněji popsány a mezi sebou srovnávané.

Vyhláška pro podnikatele

Nejvíce využívaná vyhláška účetními jednotkami je vyhláška pro podnikatele, vyhláška č. 500/2002 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. (Šteker 2021)

Vyhláška pro nepodnikatelské subjekty

Z ohledem na zvolené téma, v bakalářské práci je využívána vyhláška pro nepodnikatelské subjekty - vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Touto vyhláškou se řídí neziskové organizace, tím pádem i veřejné vysoké školy. (Šteker 2021)

Tato vyhláška se vztahuje na následující účetní jednotky:

- politické strany,
- spolky,
- církve a náboženské společnosti,
- obecně prospěšné společnosti,
- zájmová sdružení právnických osob,
- nadace, nadační fondy a ústavy,
- společenství vlastníků jednotek,
- veřejné vysoké školy. (Sagit 2021a)

Vyhláška pro vybrané subjekty

Vyhláškou pro vybrané subjekty - vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, se mimo jiné řídí státní vysoké školy. (Šteker 2021)

Vyhláška č. 410/2009 Sb. (dále jen vyhláška č. 410) je využívána vybranými účetními jednotkami, jenž se běžně rozdělují na organizační složky státu, územně samosprávné celky a svazy obcí, příspěvkové organizace, státní fondy. (Česko 2009)

2.3 České účetní standardy

Ke každé vyhlášce k zákonu o účetnictví jsou Ministerstvem financí ČR přiřazené jednotlivé účetní standardy. Tyto standardy jsou stanovené z důvodu dodržení účetních metod a věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví. Blíže popisují postupy účtování a jednotlivé metody účtování. Vybrané účetní jednotky se musí řídit těmito standardy, ostatní se mohou vychýlit od standardu, ale musí být stále dodržen poctivý a věrný obraz předmětu účetnictví. (Šteker 2021)

České účetní standardy pro podnikatele

Tyto standardy jsou spojené s vyhláškou č. 500/2002 Sb. Jejich číselné řady jsou 001-009 a 011-023. Tyto standardy mohou být však využívány jinými účetními jednotkami, které zároveň spadají pod odlišnou vyhlášku, pokud je na daný standard odkazováno. (Šteker 2021)

České účetní standardy pro nepodnikatelské subjekty

České účetní standardy jsou spojené s vyhláškou č. 504/2002 Sb. a mají číselnou řadu 401-414. Právě tyto standardy společně s vyhláškou budou dále v praktické části podrobně rozebrány. (Šteker 2021)

České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky

České účetní standardy jsou spojené s vyhláškou č. 410/2009 Sb. a obsahují číselnou řadu 701-710. (Šteker 2021)

3 Vysokoškolské vzdělávání v České republice

Vysoké školy poskytují v České republice nejvyšší stupně vzdělání, jsou takzvaným terciárním stupněm. Jejich činnost je blíže upravené v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Vysoké školy jsou zakládány jako právnické osoby a mají značný vliv na vědecký, kulturní, sociální a ekonomický rozvoj celé společnosti. Školy musí mít akreditované studijní programy - bakalářské, magisterské a doktorské, tím se v České republice zabývá Národní akreditační úřad pro vysoké školy. Vysoké školy jsou především financované z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, dále jen MŠMT. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

3.1 Rozdělení vysokých škol v České republice

Vysoká škola může být buď univerzitního nebo neuniverzitního typu. Univerzitní vysoká škola kromě vzdělávání může uskutečňovat vědeckou, výzkumnou, inovační nebo uměleckou činnost. Charakteristické je rozdělení univerzity do jednotlivých fakult. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

Důležitým rozdělením těchto škol je na veřejné, soukromé nebo státní. V České republice jsou pouze dvě vysoké školy pod správou státu, pod správou ministerstev, a to policejní a vojenská - Policejní akademie České republiky a Univerzita obrany. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

3.2 Přehled vysokých škol v České republice

V České republice poskytuje vysokoškolské vzdělání 66 vysokých škol, z toho je sedm zahraničních. (MŠMT 2022)

V následující tabulce č. 2 jsou znázorněné jednotlivé druhy vysokých škol a jejich počet na území České republiky.

Tabulka 2: Vysoké školy v České republice

Druh vysoké školy	Počet
Veřejné vysoké školy	26
Státní vysoké školy	2
Soukromé vysoké školy	31
Zahraniční vysoké školy	7

Zdroj: vlastní zpracování dle MŠMT (2022)

Nejvíce vysokých škol v České republice je soukromých, celkem 31. Veřejných vysokých škol je 26 a jsou činné v ČR dvě již zmiňované státní vysoké školy. Kromě zahraničních škol, nalezneme u nás v republice i několik poboček zahraničních škol, jak evropských tak i mimoevropských.

3.2.1 Státní vysoké školy

Tyto vysoké školy jsou zřízené taktéž na základě zákona o vysokých školách. Tyto vysoké školy jsou pod správou Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva obrany ČR. Jejich rozpočet je tedy sestavován z rozpočtů těchto ministerstev a jsou z nich převážně financovány. Státní VŠ jsou považované dle zákona o vysokých školách jako organizační složkou státu. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

Ministr obrany vůči Univerzitě obrany a Ministr vnitra vůči Policejní akademii má následující povinnosti:

- Navrhuje rektora prezidentu republiky.
- Rozhoduje o návrhu rektora ohledně fungování fakulty.
- Stanovuje plat rektorovi.
- Jmenuje profesory, podává návrhy prezidentu republiky.

(Sagit 2021b), (Česko 1998)

3.2.2 Veřejné vysoké školy

Veřejná vysoká škola je řízena samosprávným akademickým orgánem, který je tvořen akademickým senátem, rektorem, vědeckou či jinou radou, radou pro vnitřní

hodnocení a disciplinární komisí. Dalšími orgány je správní rada, kvestor nebo ombudsman. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

V České republice na veřejných vysokých školách studuje 91 % všech vysokoškolských studentů, jak uvádí Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen NKÚ). Meziročně stoupají prostředky za počet studentů, ale klesá motivační složka a dosažené výsledky studentů. Kvalita vysokoškolského studia v České republice klesá mezistátně. V roce 2020 se umístila Česká republika na 29. místě z 50 zemí u nichž byly hodnoceny vysokoškolské systémy. (NKÚ 2022)

Z výroční zprávy NKÚ lze vyčíst změny umístění České republiky ve zmiňovaném žebříčku. Již od roku 2013 klesla republika ve všech oblastech hodnocení. ČR se pohoršilo v kvalitě otevřenosti, prostředí, zdrojů i dosažených výsledků. (NKÚ 2021)

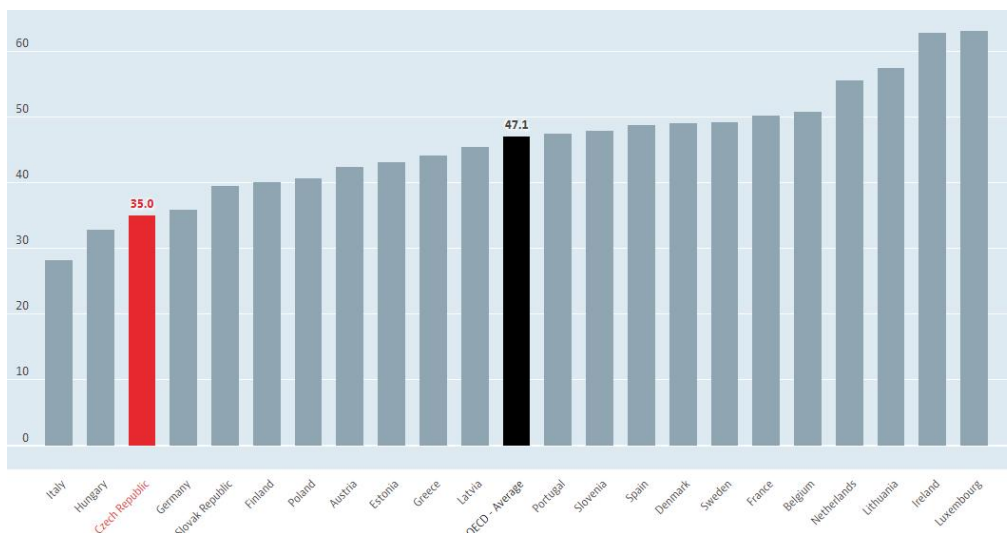
3.2.3 Soukromé vysoké školy

Soukromé vysoké školy jsou zakládány jako právnické osoby se sídlem v Evropské unii. Pro možnost založení musí být podána žádost o udělení státního souhlasu na ministerstvo. Tato žádost obsahuje návrh názvu, sídlo, o jaký typ vysoké školy se jedná, právní formu, statutární orgán, strategický vzdělávací záměr apod. O přijetí žádosti rozhodne ministerstvo do 150 dnů, předtím musí být schválen návrh Národním akreditačním úřadem.

Soukromé vysoké školy jsou povinné samy si zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost. Ministerstvo však soukromým školám poskytuje též dotace na stipendia. (Sagit 2021b), (Česko 1998)

3.2.4 Kvalita terciárního vzdělávání v ČR

Na obrázku č. 1 je zobrazen graf ze stránek OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) neboli Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, vidíme země Evropské Unie a jejich procento populace s dosaženým terciárním vzděláním.

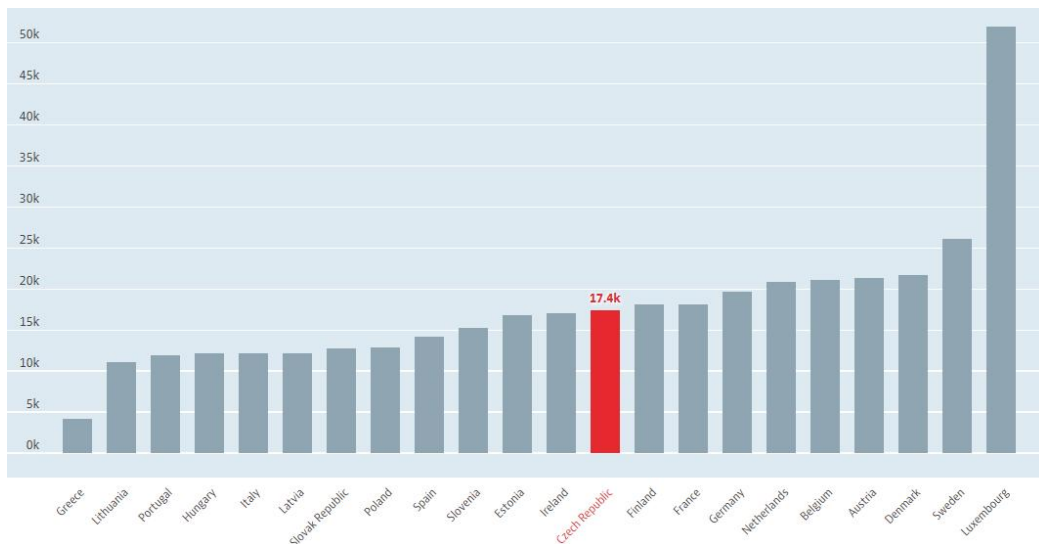
Obrázek 1: Populace s terciárním vzděláním

Zdroj: OECD (2021)

Jedná se o údaje z roku 2021 pro osoby ve věku 25-34 let. Podle OECD Česká republika má 35 % populace s dosaženým terciárním vzděláním. Jedná se o podprůměrnou hodnotu oproti průměru OECD, což je 47,1 %. Nadprůměrné hodnoty má například Nizozemí, Irsko, Lucembursko. Nižší procento vysokoškolsky vzdělaných má poté Itálie a Maďarsko. (OECD 2021)

V roce 2019 mělo terciární vzdělání dosaženo 32,6 % obyvatelstva, došlo tedy k zvýšení vzdělanosti obyvatelstva od roku 2021 o 2,4 procentního bodu. Zároveň se ale zvýšila průměrná hodnota vzdělanosti OECD. V roce 2019 dosahovala tato hodnota 44,8 %, došlo tedy taktéž k posunu o 2,3 %. (OECD 2021)

Je důležité tedy poměřit, jak velké výdaje jsou v České republice vynakládány na vysokoškolské studenty, viz následující obrázek č. 2, který zachycuje výdaje na studenta v roce 2019.

Obrázek 2: Výdaje na terciární vzdělání studentů

Zdroj: OECD (2023)

Na následujícím obrázku můžeme poměřit výdaje na vzdělání studenta vysokých škol v rámci Evropské Unie. Z grafu můžeme vyčíst, že v České republice jsou výdaje na jednoho studenta 17,4 tisíc USD, zaokrouhleně 380 000 Kč na rok (31 666 Kč měsíčně). ČR vynakládá průměrně vysoké výdaje jako ostatní země EU. Nejvyšší výdaje na studenta vynakládá Lucembursko, třikrát více než ČR, které má však ze zemí v EU největší počet studentů s terciárním vzděláním, 63,1 %.

3.2.5 Podpora terciárního vzdělání Evropskou unií

Vyšší vzdělání je důležité pro rozvoj jednotlivých zemí a jejich konkurenceschopnost. Zároveň vyšší vzdělanost země může ovlivnit udržitelný rozvoj i jiné země. Podle OECD a G20 stoupá procento lidí s vyšším vzděláním a je předpoklad, že se bude i nadále zvětšovat. Vyšší vzdělanost hraje důležitou roli ve sociálních změnách obyvatel, především ve vzdělání nových generací.

V roce 2010 byla sestavena strategie pro vzdělání do roku 2020 - The Europe 2020 strategy, jenž měla hlavně zamezit brzkým odchodům ze školského systému. Důležité pro tuto strategii bylo hlavně zatraktivnit terciární vzdělání v Evropě. Heslem této strategie je "Youth on the move" - Mládež v pohybu.

Evropská komise v roce 2016 sestavila strategii do roku 2030 - Agenda 2030, která má zajistit udržitelnou budoucnost v Evropě. Tato strategie se zaměřuje na lidskou důstojnost, regionální i globální stabilitu, zdravou planetu a prosperující ekonomiky. Tato strategie má vzato, že vzdělání je hnací silou rozvoje. (Plešniarska 2019)

4 Účetní výkaznictví dle vybraných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví

Vysoké školy jsou z pravidla zakládány jako veřejné a tudíž se řídí vyhláškou č. 504. Soukromé vysoké školy se řídí vyhláškou pro podnikatele (č. 500) a státní vysoké školy se považují za vybrané účetní jednotky, a tak se řídí vyhláškou č. 410. Bakalářská práce se více zaměřuje na veřejné vysoké školy a státní vysoké školy. V této kapitole se práce pokusí najít podobné znaky vyhlášek a hlavní rozdíly mezi nimi.

Budou popsány jednotlivé výkazy dle dané vyhlášky a krátce i směrná účtová osnova a české účetní standardy.

4.1 Vyhláška č. 504/2002 Sb.

Vyhláška č. 504/2002 Sb. je vyhláškou, jenž se řídí nejen vysoké školy, ale i celý nestátní neziskový sektor. Tato vyhláška povinně stanovuje sestavovat základní účetní výkazy - rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetní závěrce, které jsou následně popsány.

Rozvaha

Vyhláška č. 504 pro rozvahu stanovuje pravidla pro uspořádání a označování položek. Není stanovena přímo povinná šablona, podle které by se musely jednotky řídit. Rozvaha je upravena v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 504.

Odlišností rozvahy jistě je, že se položky aktiv uvádějí v brutto hodnotách. Oprávky zaujímají zvlášť pozici v aktivech, pod položkou číslo IV., kde se uvádějí v záporných hodnotách. Rozvaha běžně obsahuje informace jak za běžné období, tak i za minulé období, ve formátu k 1. 1. - k prvnímu dni účetního období a 31. 12. - k poslednímu dni účetního období. Aktiva a pasiva se uvádějí pod sebe. (Sagit 2021a), (Česko 2002)

Nejdříve jsou v rozvaze uváděna aktiva, jež jsou rozdělena na dlouhodobý a krátkodobý majetek. Dlouhodobý majetek je rozdělen do čtyř skupin, které jsou podrobně ještě rozděleny podle druhu majetku. (Sagit 2021a), (Česko 2002)

Následující tabulka č. 3 obsahuje pouze základní rozdělení. Pro aktiva se sečte dlouhodobý majetek a krátkodobý majetek celkem a na konci jsou uváděná aktiva celkem.

Tabulka 3: Rozvaha NNO

AKTIVA
A. Dlouhodobý majetek celkem
I. Dlouhodobý nehmotný majetek
II. Dlouhodobý hmotný majetek
III. Dlouhodobý finanční majetek
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku
B. Krátkodobý majetek celkem
I. Zásoby
II. Pohledávky
III. Krátkodobý finanční majetek
IV. Jiná aktiva celkem
Aktiva celkem
PASIVA
A. Vlastní zdroje
I. Jmění celkem
II. Výsledky hospodaření
B. Cizí zdroje
I. Rezervy
II. Dlouhodobé závazky
III. Krátkodobé závazky
IV. Jiná pasiva celkem
Pasiva celkem

Zdroj: vlastní zpracování dle Sagit (2021a), Česko (2002)

Dále jsou součástí rozvahy pasiva, která se rozdělují na vlastní a cizí zdroje. Součástí vlastních zdrojů je položka I. Jmění celkem, jež představuje součet vlastního jmění, fondů a oceňovacích rozdílů z přecenění finančního majetku a závazků. Položka vlastní jmění je typická pro účetní jednotky pod vyhláškou č. 504 a představuje základní kapitál. Na konci jsou opět uvedena pasiva celkem.

Výkaz zisku a ztráty

Náklady a výnosy jsou rozdělené na hlavní a hospodářskou činnost. Uspořádání a označování položek výkazu, je upraveno v Příloze č. 2 k vyhlášce č. 504. Neuvádí se zde informace o minulém období. (Sagit 2021a), (Česko 2002)

Nejdříve se uvádějí náklady, jenž se skládají z osmi položek, označených římskými čísly. Výjimečné u nákladů dle této vyhlášky jsou VII. Poskytnuté příspěvky. Náklady jsou poté sečteny a zapsány v celkové hodnotě.

Výnosy tvoří pět položek označené římskými číslicemi. Ve výnosech se speciálně vykazují I. Provozní dotace, II. Přijaté příspěvky. Výnosy jsou uvedené na konec v celkové sumě. Účetní jednotka porovná výnosy a náklady a získá tak výsledek hospodaření před zdaněním, následně se zdaní a uvede se výsledek hospodaření po zdanění. (Sagit 2021a), (Česko 2002)

Příloha

Součástí účetní závěrky musí být příloha, která zpravidla obsahuje obecné informace o účetní jednotce (název, sídlo, poslání, právní norma), ale i informace jaké má zvolené účetní období a obecné zásady účetnictví jednotky. Jednotlivé zásady se týkají především oceňování majetku a závazků, způsobu odepisování. Důležité u těchto jednotek je zobrazit přehledně výsledek hospodaření na hlavní a vedlejší činnost. (Sagit 2021a), (Česko 2002)

Směrná účtová osnova

K vyhlášce č. 504 je stanovena i směrná účtová osnova, jenž je rozdělena do deseti účtových tříd 0 - 9. Podoba a obsah jednotlivých účtových tříd a skupin upravuje příloha č. 3 této vyhlášky následovně:

- Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek.
- Účtová třída 1 - Zásoby.
- Účtová třída 2 - Finanční účty.
- Účtová třída 3 - zúčtovací vztahy.
- Účtová třída 4 - volná pro použití jednotky.
- Účtová třída 5 - náklady.
- Účtová třída 6 - výnosy.
- Účtová třída 7,8 - vnitropodnikové účetnictví.
- Účtová třída 9 - Vlastní jmění, fondy, VH, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty.

Jednotlivé účtové třídy jsou rozděleny do účtových skupin dle druhu majetku či závazků. Výjimečně u této vyhlášky se aktivace nacházejí v účtové třídě 5. (Sagit 2021a)

České účetní standardy

Pro účetní jednotky, jejichž hlavní činností není podnikání, jsou vytvořeny Ministerstvem financí ČR České účetní standardy (dále jen ČÚS) č. 401-414, jež jsou znázorněny na obrázku č. 3.

Číslo	Název
401	Účty a zásady účtování na účtech
402	Otevírání a uzavírání účetních knih
403	Inventarizační rozdíly
404	Kursově rozdíly
405	Deriváty
406	Operace s cennými papíry a podíly
407	Opravné položky k pohledávkám a rezervy
408	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry
409	Dlouhodobý majetek
410	Zásoby
411	Zúčtovací vztahy
412	Náklady a výnosy
413	Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky
414	Přechod z jednoduchého účetnictví na účetnictví

Obrázek 3: České účetní standardy pro vyhlášku č. 504/2002 Sb.

Zdroj: MFČR (2022)

ČÚS č. 401 je nazván Účty a zásady účtování na účtech. Tento standard vymezuje podrobně důležité pojmy, jako je okamžik uskutečnění účetního případu, jak má jednotka účtovat časové rozlišení, a podle čeho vést analytické účty. Okamžikem uskutečnění účetního případu se především rozumí den, kdy došlo ke splnění dodávky, peněžního dluhu nebo inkasu pohledávky. Účetní jednotky podléhající těmto standardům musí účtovat v časovém rozlišení, a proto je důležité znát účel účetního případu. (Sagit 2021a)

Účtový rozvrh musí mimo syntetických účtů obsahovat i analytické účty. (Sagit 2021a)

Jednotka by měla analytické účty mít sestavené dle jednotlivých hledisek, jako je druh majetku, dle jednotlivých dlužníků a věřitelů, dle časového hlediska či dle měny.

Pro většinu jednotek může být důležité členění účtů z důvodu placení daně, tedy zda náklady jsou daňově uznatelné nebo ne. (Sagit 2021a)

4.2 Vyhláška č. 410/2009 Sb.

Vyhláška č. 410/2009 Sb. (dále jen vyhláška č. 410) je vyhláškou, jenž stanovuje povinné sestavování všech možných existujících účetních výkazu. Tato vyhláška má závazné vzory pro účetní výkazy, dle jednotlivé činnosti, jenž účetní jednotka provozuje.

Tyto vybrané účetní jednotky musí sestavovat své výkazy v Kč s přesností na 2 desetinná místa. (Česko 2009)

Rozvaha

Dle vyhlášky č. 410 jsou stanovené v příloze č. 1 závazné vzory pro rozvahu, jenž je základní, ale i podrobné závazné vzory pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a svazky obcí, příspěvkové organizace a státní fondy.

Aktiva jsou rozdělena do čtyř sloupců. V prvním sloupci se uvádí hodnoty brutto, v druhém výše korekce - oprávek a opravných položek a v třetím následně netto hodnoty. Čtvrtý sloupec zobrazuje informace o hodnotách z minulého účetního období.

Pasiva se rozdělují pouze do dvou sloupců. První sloupec udává hodnoty za běžné účetní období a druhý za minulé účetní období. (Česko 2009)

Výkaz zisku a ztráty

Náklady a výnosy se vykazují odděleně za hlavní a hospodářskou činnost v běžném a i v minulém období.

Nejdříve jsou uváděny náklady a následně výnosy. Obě hodnoty jsou sečteny celkem. Výkaz zisku a ztráty obsahuje na konci výkazu výsledek hospodaření před a po zdanění.

Vyhláška č. 410 stanovuje závazný vzor pro vybrané účetní jednotky, základní a potom podle druhu účetní jednotky, v příloze č. 2 vyhlášky. (Česko 2009)

Příloha

Stejně jako ostatní výkazy v této vyhlášce, tak i tabulková část přílohy je upravena závazným vzorem, v příloze č. 5 vyhlášky. Tento vzor je pouze jednoduché zobrazení, jak by příloha měla vypadat. Rozděluje přílohu na části, jenž vykazují informace podle odlišných paragrafů zákona o účetnictví. (Česko 2009)

Přehled o peněžních tocích

Vybrané účetní jednotky jsou povinné sestavovat přehled o peněžních tocích, nazývaný také přehled cash flow. Jedná se o výkaz, který zpřehledňuje přírůstky a úbytky peněžních prostředků v běžném účetním období. Závazný vzor tohoto výkazu je upraven v příloze č. 3 vyhlášky. (Česko 2009)

Zjednodušený vzor toho výkazu zobrazuje tabulka č. 4.

Tabulka 4: Přehled o peněžních tocích

P.Stav peněžních prostředků k 1. 1.
A.Peněžní toky z provozní činnosti
B.Peněžní toky z dlouhodobých aktiv
C.Peněžní toky z vlastního kapitálu, dlouhodobých závazků a pohledávek
F.Celková změna stavu peněžních prostředků = (A.+B.+C.)
H.Příjmové a výdajové rozpočtové hospodaření (+ / -)
R.Stav peněžních prostředků k rozvahovému dni =(P.+F.+H.)

Zdroj: Česko (2009)

Tento výkaz je sestaven vertikálně a pouze v hodnotách běžného období. První řádek obsahuje informace o stavu peněžních prostředků k 1. 1. Peněžní toky jsou rozdělené na činnost provozní, z dlouhodobých aktiv a peněžní toky z vlastního

kapitálu, dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek. Poté je vyjádřena celková změna cash flow, řádek F.

Důležitý je předposlední řádek výkazu, který zobrazuje hodnotu příjmových a výdajových účtů rozpočtového hospodaření, jenž může být v kladné nebo záporné hodnotě. Celkovým součtem hodnot se poté stává poslední řádek výkazu - stav peněžních prostředků k rozvahovému dni. (Česko 2009)

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Tento výkaz, jak již z názvu vyplývá, podává informace o jednotlivých položkách vlastního kapitálu účetní jednotky a zobrazuje změny v rámci běžného období. Obsahuje sloupec za hodnoty z minulého období, udáváno bývá k 1. 1., dále sloupec zvýšení stavu, snížení stavu a v poslední řadě hodnotu položky za běžné období, tedy k rozvahovému dni 31. 12. (Česko 2009)

Vybraná účetní jednotka v praktické části bakalářské práce nemá povinnost zveřejňovat přehled o peněžních tocích ani přehled o změnách vlastního kapitálu.

Směrná účtová osnova

Směrná účtová osnova dle vyhlášky č. 410 je rozdělena do 10 účtových tříd, jenž jsou dále rozděleny do účtových skupin. Vyhláška č. 504 a č. 410 mají tedy stejný počet tříd, ale některé se liší.

- Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek.
- Účtová třída 1 - Zásoby a opravné položky.
- Účtová třída 2 - Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky.
- Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy.
- Účtová třída 4 - Jmění, fondy, VH, rezervy, dlouhodobé závazky a pohledávky, závěrečné účty a zvláštní zúčtování.
- Účtová třída 5 - Náklady.
- Účtová třída 6 - Výnosy.
- Účtová třída 7,8 - Vnitroorganizační účetnictví.
- Účtová třída 9 Podrozvahové účty.

V účtové třídě 4 dle vyhlášky č. 410 se v účtové skupině č. 49 nachází zúčtování na základě zvláštních předpisů, což je výjimkou této vyhlášky. (Česko 2009)

Rozdíl směrné účtové osnovy dle vyhlášky č. 504 a č. 410 je ten, že účetní třída 4 je u neziskových organizací využívána pro vlastní potřebu a u vybraných jednotek pro účtování jmění, fondů atd., jenž jsou u vyhlášky č. 504 až v 9. třídě.

Účtová třída 9 je využita vyhláškou č. 410 pro podrozvahové účty. Ostatní účtové třídy jsou podobné.

České účetní standardy

Vybrané účetní jednotky se řídí ČÚS č. 701-710, jenž jsou vytvořené MFČR. Tyto standardy byly mnohokrát novelizovány. Následující tabulka č. 5 zobrazuje přehled těchto standardů.

Tabulka 5: České účetní standardy č. 701-710

Číslo	Název
701	Účty a zásady účtování na účtech
702	Otevírání a uzavírání účetních knih
703	Transfery
704	Fondy účetní jednotky
705	Rezervy
706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
707	Zásoby
708	Odpisování dlouhodobého majetku
709	Vlastní zdroje
710	Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2016)

Odlišným standardem těchto účetních jednotek je jistě standard č. 703 Transfery. Tento standard vymezuje jednotlivé pojmy ohledně transferů a stanovuje postupy jejich účtování. Standard popisuje a přesně stanovuje, jak zaúčtovat jednotlivé situace, např. co se týče vypořádání povinnosti poskytovatele nebo příjemce. Transfery jsou pro tyto jednotky běžné. Standard upravuje vztahy mezi příjemcem a poskytovatelem transferu. Transfery jsou účtované především do účtové třídy 9. Pro účely tohoto standardu se transferem rozumí peněžní nebo nepeněžní poskytnutí prostředků z veřejných rozpočtů, především ze státního rozpočtu, rozpočtu měst a krajů nebo ze státních fondů. Za transfer se považuje dotace, dávka, grant, finanční výpomoc. (MFČR 2016)

4.3 Rozdíly ve struktuře výkazů dle prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví

Hlavní rozdíl mezi těmito vyhláškami je, že vybrané účetní jednotky mají povinnost kromě rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy vykazovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Vyhláška č. 504 má upravené pouze uspořádání a označování položek rozvahy, výkazu zisku a ztráty, na rozdíl od vyhlášky č. 410, jenž má závazné vzory pro tyto výkazy.

Rozvaha dle vyhlášky č. 504 uvádí aktiva pouze v brutto hodnotách, ale vyhláška č. 410 i v hodnotě netto a korekce má vlastní sloupec, kde se uvádějí oprávky a opravné položky.

Vyhláška č. 410 rozděluje stejně náklady a výnosy na hlavní a hospodářskou činnost běžného období jako vyhláška č. 504, ale navíc jsou rozdělovány náklady i výnosy na tyto odlišné činnosti i za minulé období.

Účetní jednotky dle vyhlášky č. 504 běžně vykazují v tis. Kč, výkazy dle vyhlášky č. 410 jsou však vykazované v Kč s přesností na 2 desetinná místa.

5 Charakteristika vybraných vysokých škol

Vybrané vysoké školy jsou představiteli odlišné vyhlášky k zákonu o účetnictví. Velikost vybraných vysokých škol je odlišná, a proto jsou i jednotlivé výkazy v různých sumách. Tato kapitola se zaměřuje na představení obou vysokých škol a na jejich způsob hospodaření.

5.1 Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně se nachází v Ústí nad Labem, tedy v Ústeckém kraji. Univerzita J. E. Purkyně (dále jen UJEP) je veřejnou vysokou školou. Jelikož se jedná o univerzitu, tato vysoká škola je rozdělena do osmi fakult. Jedná se o fakultu:

- sociálně ekonomickou,
- strojního inženýrství,
- umění a designu,
- zdravotních studií,
- životního prostředí,
- filozofickou fakultu,
- pedagogickou fakultu
- přírodovědeckou fakultu.

(UJEP 2021a)

Škola se řídí zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, jenž upravuje náležitosti veřejných vysokých škol a tento zákon zařazuje UJEP do univerzitního typu. (UJEP 2020a)

Tato univerzita je plátcem DPH, vztahuje se tedy na ně zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty. Výuková činnost je však osvobozena od této daně. Dále se na UJEP vztahuje zákon o dani z příjmů, zákon č. 586/92 Sb. (UJEP 2022a)

UJEP byla otevřena roku 1991, původně jen se třemi fakultami. (UJEP 2022b)

Poslání UJEP

Nejdůležitějším posláním univerzity je šíření vzdělání. Ve statutu škola uvádí:

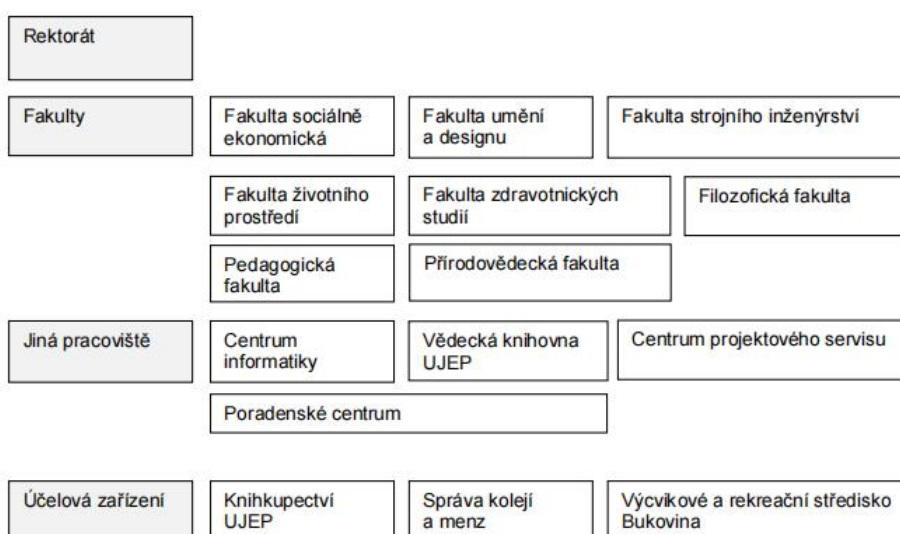
“Hlavním posláním UJEP je šíření vzdělanosti a ochrana poznaného, pěstování svobodného myšlení, nezávislého vědeckého bádání a umělecké tvorby a všestranná podpora tvůrčího ducha jednotlivce i společnosti.” (UJEP 2020a, s. 1)

Je pro ně důležité rozvíjet vzdělávací, vědeckou, výzkumnou a uměleckou činnost. Škola úzce spolupracuje s ostatními vysokými školami nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Důležitá je pro ně spolupráce s vědeckými a výzkumnými institucemi. (UJEP 2020a)

5.1.1 Organizační struktura UJEP

Rektorem univerzity je v současné době doc. RNDr. Martin Balej, Ph.D. Pozici děkana fakulty sociálně ekonomické momentálně zastává doc. RNDr. Jaroslav Koutský, Ph.D. (UJEP 2021a)

Jak již bylo zmíněno, univerzita je rozdělena do jednotlivých fakult. Na následujícím schématu, obrázek č. 2, z výroční zprávy o činnosti UJEP z roku 2021, lze vidět, jak se dále univerzita rozděluje. (UJEP 2021a)

Obrázek 2: Organizační schéma UJEP
Zdroj: UJEP (2021a)

Nejvyšším článkem univerzity je rektorát, ten rozhoduje o jednotlivých financích pro fakulty a celou univerzitu. Součástí UJEP jsou i jiná pracoviště jako je Centrum informatiky, Vědecká knihovna UJEP a účelová zařízení jako je Správa kolejí a menz, Knihkupectví UJEP. (UJEP 2021a)

5.1.2 Studijní programy UJEP

UJEP má k 31. 12. 2021 akreditováno celkem 308 studijních programů. Z toho 8 v cizím jazyce a nabízí i studijní programy double degree, což znamená, že získá absolvent dva tituly z daného programu. Škola nabízí jak studium bakalářské, tak i magisterské, doktorské. (UJEP 2021a)

Double degree program je vytvářen společně s univerzitou z Německa. Škola nabízí kurzy celoživotního vzdělávání, jenž jsou široce využívány. (UJEP 2021d)

5.1.3 Zaměstnanci školy

Univerzita se musí řídit směrnicí rektora Kariérní řád UJEP, která upravuje veškeré náležitosti ohledně zaměstnávání na této škole. Upravuje například jednotlivé požadavky a pracovní podmínky pro akademické pracovníky školy. Na univerzitě je spravována odborová organizace, jenž zastává zájmy všech zaměstnanců UJEP. Odbor je součástí rektorátního pracoviště. (ZAMO 2022)

Vysoká škola má celkem 913 zaměstnanců. (UJEP 2021c)

Univerzita zaměstnává akademické pracovníky - profesory, docenty, odborné asistenty, ale i lektory. Mezi ostatní zaměstnance, kteří jsou též pro chod univerzity důležití, patří zaměstnanci vědecké knihovny, kolejí a menzy. (UJEP 2021d)

V průměrných přepočtených počtech měla univerzita v roce 2021 914,73 zaměstnanců a z toho 445,39 akademických pracovníků. Na UJEP v roce 2021 bylo mimo jiné i 61,60 vědeckých pracovníků. (UJEP 2021d)

5.1.4 Účetní postupy UJEP

Tato účetní jednotka se řídí zákonem č. 563/1991 Sb, zákonem o účetnictví a vztahuje se na ní vyhláška č. 504/2002 Sb. a k ní příslušné české účetní standardy. Zpracovává účetnictví podvojně v účetních softwarech iFIS a VEMA. Rozvahovým dnem je pro školu 31. 12. (UJEP 2021c)

Oceňování

UJEP se řídí oceňováním podle zákona o účetnictví. Oceňuje klasicky úplatně nabytý majetek a zásoby v pořizovací ceně. (UJEP 2021c)

V tabulce č. 6 jsou zobrazené jednotlivé způsoby oceňování pro aktiva a závazky vysoké školy.

Tabulka 6: Způsob oceňování UJEP

Aktiva a závazky	Způsob ocenění
Hmotný a nehmotný majetek úplatně nabytý	Pořizovací cena
Hmotný majetek vytvořený vlastní činností	Cena vlastních nákladů
Zásoby	Pořizovací cena Cena vlastních nákladů
Hmotný a nehmotný majetek v bezúplatném nabytí	Reprodukční pořizovací cena
Peněžní prostředky, ceniny	Jmenovitá hodnota
Pohledávky	Jmenovitá hodnota

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021c)

Pokud byl majetek vytvořen vlastní činností školy, tak ho univerzita účtuje v ceně vlastních nákladů. Pokud získá škola majetek bezúplatně, oceňuje jej v reprodukční pořizovací ceně, v ní se běžně oceňují například dary. (UJEP 2021c)

Fondy

Univerzita J. E. Purkyně spravuje několik fondů. Fondy mohou být financovány ze zisku po zdanění, pouze ale pokud byla již uhrazená ztráta z minulých let. Pokud ke konci běžného období jsou ve fondech zůstatky, musí se převést do následujícího období. Převody mezi jednotlivými fondy během běžného období jsou povoleny.

Jedním z nich je například fond odměn, jenž je financován ze zisku po zdanění. Dále je to fond provozních prostředků, který může škola využít pouze na úhradu běžných

nákladů. Zajímavým fondem je fond reprodukce investičního majetku, který škola může použít pro pořízení dlouhodobého majetku, k úhradě investičních úvěrů nebo financovat opravy a udržování majetku, jenž je důležitý pro zabezpečení investičních potřeb školy, tyto zdroje škola účtuje do výnosů. Zdrojem toho fondu jsou například účetní odpisy dlouhodobého majetku. (UJEP 2020a)

Běžné u vysokých škol jsou poskytována stipendia studentům, která jsou běžně financovaná ze stipendijních fondů, ten si tedy vede i tato vysoká škola. Zdrojem stipendijního fondu jsou jednotlivé poplatky za studium, například za studium v cizím jazyce nebo zisk. Stipendia se musí řídit dále Stipendijním řádem UJEP a řády jednotlivých fakult. Stipendia jsou účtována do výnosů a nákladů. Dále škola zřizuje sociální fond, rezervní fond a účelové fondy. (UJEP 2020a)

Fondové hospodářství veřejných vysokých škol je velmi odlišné od fondů běžných podnikatelů podnikajících dle vyhlášky č. 500/2002. (UJEP 2022a)

Stipendia

Škola poskytuje studentům různá stipendia, jako je například stipendium za vynikající studijní výsledky, vědecké výsledky, stipendia na VaV činnost, ubytovací stipendium, ale i stipendium v případě tíživé sociální situace studenta nebo doktorandské stipendium. Škola poskytuje i stipendia pro studenty, jenž studují v zahraničí. Celkem bylo v roce 2021 čerpáno 3607 stipendií, nejvíce ubytovací stipendium. (UJEP 2021d)

Výkaznictví UJEP

Účetní výkazy UJEP jsou povinně kontrolovány auditorem. Jako veřejná vysoká škola má UJEP povinnost sestavovat výkazy dle vyhlášky č. 504. Povinně každoročně sestavují výroční zprávu, která musí obsahovat předepsané údaje od MŠMT pro veřejné vysoké školy. Výroční zprávy jsou sestavovány dvě, výroční zpráva o činnosti a výroční zpráva o hospodaření, jenž vypracovává ekonomický odbor univerzity. (UJEP 2022a)

5.1.5 Pravidla hospodaření

Škola může nakládat s majetkem pouze se souhlasem rektora nebo osob, jenž jsou pověřené v statutu. UJEP je povinen rozdělovat náklady a výnosy na hlavní a doplňkovou činnost. (UJEP 2020a)

Rozpočet

Rozpočet UJEP nesmí být schodkový, musí být vždy sestaven jako vyrovnaný nebo přebytkový. Škola sestavuje rozpočet nákladů a výnosu na jedno období kalendářního roku. Rozpočet doplňkové činnosti musí být ziskový. Příjmy do rozpočtu získává škola především díky příspěvkům, dotacím ze státního rozpočtu, z podpor výzkumu a vývoje. Dotace ze státního rozpočtu získává škola především na ubytování a stravování pro studenty. (UJEP 2020a)

Příjmy do rozpočtu zajišťují i poplatky spojené se studiem, výnosy z doplňkové činnosti, dary a dědictví a v neposlední řadě jsou to také úvěry. (UJEP 2022a)

Příspěvky ze státního rozpočtu může škola obdržet až na základě rozhodnutí o přijetí žádosti Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dále jen MŠMT. Po schválení daného příspěvku se musí stanovit jednotlivé náležitosti studijních programů, například strategický záměr. Uznáný příspěvek je UJEP povinná čerpat pouze za účelem, jenž byl stanoven a pro něj byl poskytnut. (UJEP 2020a)

Doplňková činnost

Veřejná vysoká škola může provozovat i doplňkovou činnost, v níž za úplatu poskytuje především služby vzdělání. Zároveň musí platit, že tato činnost nikterak neomezuje hlavní činnost školy. Doplňková činnost je podrobně vymezena ve směrnici rektora. (UJEP 2020a)

Výnosy z doplňkové činnosti získal UJEP především ze smluvního výzkumu a poskytování služeb. (UJEP 2021b)

Způsob financování

UJEP získává finance především z veřejných zdrojů. Jako veřejná vysoká škola, může UJEP čerpat peníze ze státního rozpočtu, z agendy MŠMT. MŠMT vytváří jednotlivé příspěvkové programy, o které školy mohou zažádat. Dotace a příspěvky pro školu bývají na rozvoj univerzity a často na výzkumnou a vývojovou činnost. Škola je, jako většina vysokých škol, součástí programu ERASMUS+, jenž umožňuje studentům vycestovat za odbornými stážemi. (UJEP 2022a)

5.1.6 Situace zaměstnanosti UJEP

Pro porovnání zaměstnanosti je důležité znát situaci UJEP, co se týče počtu studentů a akademických pracovníků.

Je důležité znát, zda má škola dostatek pracovníků pro zajištění kvalitního vzdělávání určité úrovně. Tato kapitola se proto zaměřuje na počet studentů a počet akademických pracovníků a na jejich finanční ohodnocení v rámci mezd.

Studenti

Na UJEP studuje momentálně 7 887 studentů. V průběhu let se tento počet však nepravidelně vyvíjel. Tento vývoj zobrazuje následující tabulka č. 7.

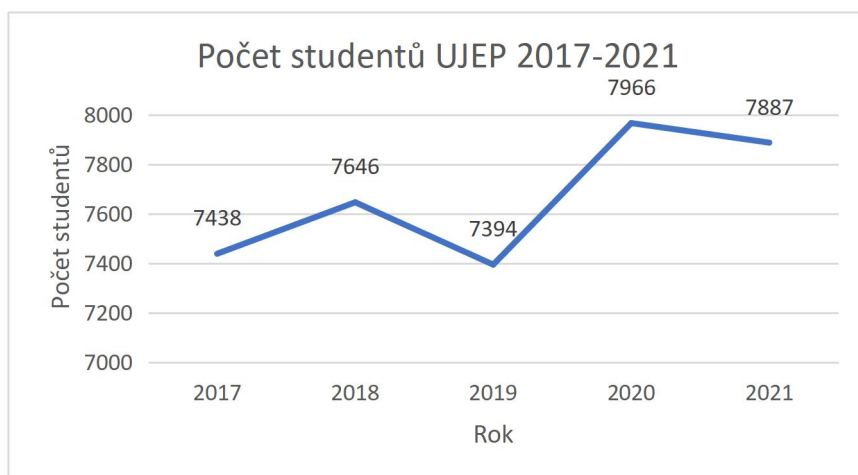
Tabulka 7: Vývoj počtu studentů na UJEP 2017-2021

Rok	Počet studentů	Absolutní změna	Koeficient růstu (%)
2017	7 438	*	*
2018	7 646	208	+2,796
2019	7 394	-252	- 3,296
2020	7 966	572	+ 7,736
2021	7 887	-79	- 0,992

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021d), UJEP (2020d), UJEP (2019a), UJEP (2018), UJEP (2017)

Mezi roky 2018 a 2019 došlo k poklesu o 252 studentů. Mezi roky 2019 a 2020 došlo k růstu o 572 studentů, jenž mohlo být způsobeno tím, že přijímací řízení bylo jednodušší, tím že zkoušky byly zjednodušeny nebo úplně zrušeny. V roce 2021 došlo k menšímu poklesu, stále je počet studentů, ale vyšší než roky předešlé. (UJEP 2021d), (UJEP 2020d), (UJEP 2019a), (UJEP 2018), (UJEP 2017)

V roce 2020 na Fakultu sociálně ekonomickou bylo pouze nutné podat přihlášku a doložit maturitní vysvědčení. Pandemie Covid-19 mohla způsobit, že došlo k tomuto značnému nárůstu studentů. Příjímací řízení byla na vysokých školách rušena především z důvodu omezení kontaktu na minimum. Na grafu, obrázku č. 4 lze přehledněji vidět dané změny.

Obrázek 4: Vývoj počtu studentů UJEP 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021d), UJEP (2020d), UJEP (2019a), UJEP (2018), UJEP (2017)

Na následujícím grafu lze lépe vidět daný propad studentů v roce 2019 a následný prudký nárůst v roce 2020, jenž následně oslabuje. Před rokem 2019 lze vidět ne příliš prudký růst.

Akademičtí pracovníci

Počet akademických pracovníků se vyvíjel mezi lety nerovnoměrně. Tento vývoj zobrazuje následující tabulka č. 8.

Tabulka 8: Počet akademických pracovníků UJEP

Rok	AP	Absolutní změna	Koeficient růstu (%)
2017	410,40	*	*
2018	419,77	9,37	2,283
2019	415,33	-4,44	-1,057
2020	439,38	24,05	5,790
2021	445,39	6,01	1,368

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021d), UJEP (2020d), UJEP (2019a), UJEP (2018), UJEP (2017)

V roce 2020 došlo k největšímu nárůstu akademických pracovníků, o 24,05 přepočteného zaměstnance. Tento růst je jistě způsobený růstem počtu studentů na univerzitě. V roce 2020 však došlo k poklesu celkových zaměstnanců, to znamená, že sice škola získala nové akademické pracovníky, ale musela omezit zaměstnávání ostatních zaměstnanců. (UJEP 2021d), (UJEP 2020d), (UJEP 2019a), (UJEP 2018), (UJEP 2017)

Počet akademických pracovníků na počet studentů

Pro porovnání situace počtu studentů a akademických pracovníků, byla sestavena následující tabulka č. 9, jenž mimo jiné zobrazuje, kolik připadá na jednoho akademického pracovníka studentů.

Tabulka 9: Počet AP na počet studentů UJEP

Rok	Počet akademických pracovníků (AP)	Počet studentů	Počet studentů na AP
2017	410,40	7 438	18,124
2018	419,77	7 646	18,215
2019	415,33	7 394	17,803
2020	439,38	7 966	18,130
2021	445,39	7 887	17,708

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021d), UJEP (2020d), UJEP (2019a), UJEP (2018), UJEP (2017)

V přepočtu je na jednoho akademického pracovníka 17 studentů, což není příliš vysoké, pokud by na jednoho pracovníka bylo 25-30 studentů, jistě by byl již nedostatek pracovníků, nebo by již musela škola zvažovat nábor nových akademických pracovníků. Tento poměr se mezi lety moc neměnil, takže škola měla dostatek pracovníků během minulých let. (UJEP 2021d), (UJEP 2020d), (UJEP 2019a), (UJEP 2018), (UJEP 2017)

Mzdové náklady akademických pracovníků

V roce 2021 měla škola přepočteně 445,39 (ve výroční zprávě uvedeno 445,38) akademických pracovníků. Celkově měl však UJEP k 31. 12. 2021 914,32 zaměstnanců. Bakalářská práce se však více zaměřuje na akademické pracovníky, a proto jsou zkoumané mzdové náklady této skupiny zaměstnanců. Následující tabulka č. 10 zobrazuje mzdové náklady akademických pracovníků UJEP za rok 2021 a rozdělení jejich financování.

Tabulka 10: Mzdové náklady akademických pracovníků UJEP 2021

Počet AP	445,38
Mzdové náklady celkem	262 674 451 Kč
Z toho kapitola MŠMT	221 389 822 Kč
Z toho ostatní zdroje	41 284 629 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b)

Celkem za rok 2021 UJEP poskytl na tyto pracovníky mzdové prostředky ve výši 262 674 451 Kč, z toho vyplývá, že měsíční mzdové náklady, bez sociálního a zdravotního pojištění, pro tyto zaměstnance školy celkem jsou 21 889 537,58 Kč. Průměrná měsíční mzda jednoho pracovníka tedy činí 49 148 Kč. (UJEP 2021b)

Tyto mzdové náklady však nejsou plně placené pouze ze zdrojů UJEP. Na mzdy AP přispívá z větší části kapitola rozpočtu MŠMT - kapitola 333. Z celkovým mzdových nákladů za rok 2021, MŠMT zaplatilo 84,283 % celkových mezd, tedy celkem 221 389 822 Kč. Zbýlých 15,7 % bylo zapláceno z jiných zdrojů rozpočtu UJEP. (UJEP 2021b)

Na ostatní zaměstnance a vědecké pracovníky připadají roční mzdové náklady dohromady ve výši 178 843 614 Kč. Celkové mzdové náklady UJEP za rok 2021 jsou tedy ve výši 449 638 325 Kč. (UJEP 2021b)

5.1.7 Analýza výkazů UJEP

Výkaz zisku a ztráty

K 31. 12. 2021 byla sestaven následující výkaz výkaz zisku a ztráty, uveden v tis. Kč, v němž univerzita rozděluje jednotlivé náklady, výnosy i výsledek hospodaření (dále jen VH) na hlavní a hospodářskou doplňkovou činnosti. Výkaz zobrazuje následující tabulka č. 11.

Tabulka 11: Výkaz zisku a ztráty UJEP 2021

V tis. Kč	Hl. činnost	Hospodářská doplň. činnost
Náklady		
Daň z příjmů	341	144
Náklady celkem	1 033 002	40 464
Výnosy		
Provozní dotace	847 427	3 202
Přijaté příspěvky (dary)	443	0
Tržby za vlastní výkony a za zboží	22 485	41 754
Výnosy celkem	1 033 002	47 601
VH před zdaněním	341	7 281
VH po zdanění	0	7 137

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b)

Z vybraných položek výkazu lze jednoznačně určit, že hlavní i doplňková činnost univerzity byla v roce 2021 zisková. Z důvodu daně z příjmu však VH z hlavní činnosti byl snížen na nulovou hodnotu. Tato situace je však u veřejných vysokých škol žádoucí.

Doplňková činnost UJEP je značně zisková. V roce 2021 činil hospodářský výsledek z této činnosti 7 137 tis. Kč. Výroční zpráva udává, že hospodářský výsledek byl meziročně zvýšen o 189,89 %, což bylo především způsobeno ustupující pandemií. Tato celá částka musí být však využita pro další činnost univerzity, a tak je výsledek hospodaření rozdělen do jednotlivých fondů. V návrhu na rozdělení VH roku 2021 bylo rozhodnuto rozdělit tyto zisky především na provoz jednotlivých fakult, tedy do fondu provozních prostředků. Nejvíce bylo určeno pro fakultu životního prostředí a fakultu sociálně ekonomickou. (UJEP 2021b)

Univerzita vykazuje zvláště i výkaz zisku a ztráty za koleje a menzy a výkaz zisku a ztráty UJEP bez těchto dodatkových služeb. (UJEP 2021b)

Výnosy

Mezi typické výnosy veřejné vysoké školy patří provozní dotace a přijaté příspěvky, jež pomáhají v rozvoji univerzity. Provozní dotace tvoří poměrnou část výnosů a v roce 2021 byly ve výši 847 427 tis. Kč. Přijaté příspěvky byly v podobě darů ve výši 443 tis. Kč, určené pro hlavní činnost UJEP.

Následující tabulka č. 12 zobrazuje růst příspěvků a dotací pro UJEP mezi lety 2017-2021.

Tabulka 12: Vývoj příspěvků a dotací UJEP 2017-2021

V tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Příspěvky a dotace	627 413,29	765 524,19	839 519,81	817 314,55	850 629

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b)

Od roku 2017 příspěvky a dotace pro UJEP rostou. Mezi lety 2017 a 2018 došlo k největšímu nárůstu. Do roku 2019 byly příspěvky rostoucí, v roce 2020 nastal menší pokles. V roce 2021 se poté růst opět vyrovnal a doposud se jedná o nejvyšší příspěvky, jenž škola obdržela.

Vývoj hospodářského výsledku UJEP

UJEP v zobrazovaném období (2017-2021) byla vždy zisková. Jednotlivé hospodářské výsledky zobrazuje následující tabulka č. 13.

Tabulka 13: Vývoj hospodářského výsledku UJEP 2017-2021

V tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
VH celkem	8 748	10 836	10 672	2 462	7 137
Koeficient růstu	*	1,238	0,984	0,231	2,898

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b)

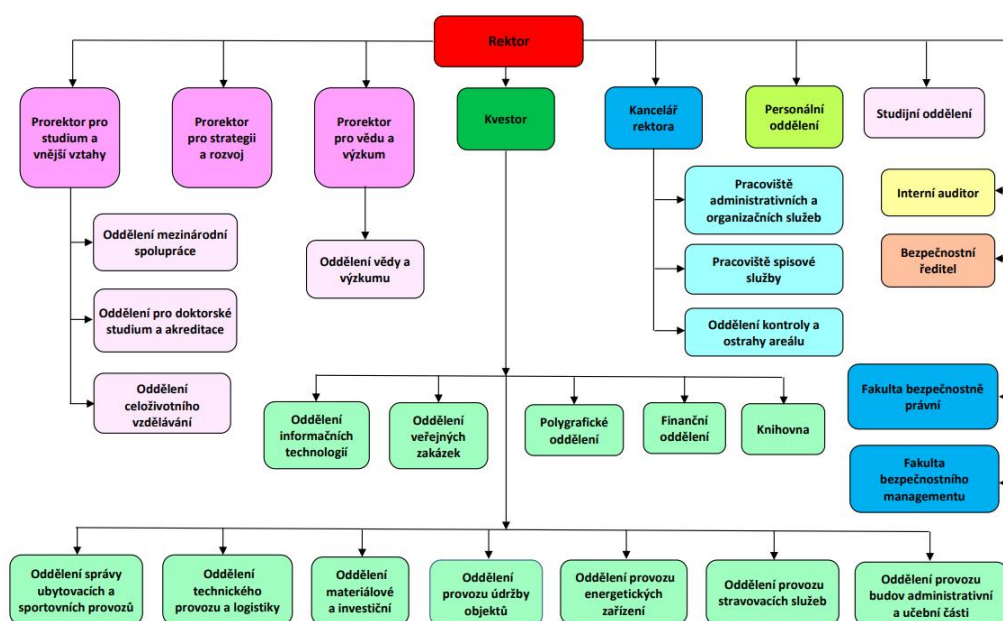
UJEP měla od roku 2017 rostoucí zisk až do roku 2019. V roce 2020 došlo k velkému propadu ziskovosti univerzity až o 76,9 %. Bylo to právě rok, kdy zasáhla Českou republiku pandemie Covid-19 a univerzity fungovaly pouze v online režimu, proto i tato vysoká škola byla zasažena vysokým propadem, avšak stále zůstala zisková. Nejvyšší ztrátu pocítovala univerzita v doplňkové činnosti kolejích a menz. Díky online studiu z domova studenti nebyli tolik ubytovaní na kolejích a nestravovali se v prostorách univerzitní menzy a škola tak utrpěla ztráta 3 262 tis. Kč. Následující rok se zisk opět zvýšil, ale nedosáhl na původní výše zisků před pandemií. (UJEP 2021b), (UJEP 2020b)

5.2 Policejní akademie České republiky v Praze

Policejní akademie České republiky je jedna ze dvou státních vysokých škol v České republice. Jedná o vysokou školu univerzitního typu a je řízena Ministerstvem vnitra ČR. Škola je rozdělena do dvou fakult, Fakulta bezpečnostního managementu a Fakulta bezpečnostně právní. Tato škola je určena pro studium policistů, ale i pro zaměstnance ministerstva vnitra a příslušných úřadů. (POLAC 2021a)

Tato státní vysoká škola byla zřízena na základě zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Hospodaření této školy je ovlivněno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. (POLAC 2023)

Na následujícím obrázku č. 5 je znázorněna organizační struktura této státní vysoké školy.

Obrázek 5: Organizační struktura Policejní akademie ČR

Zdroj: POLAC (2022)

Stejně jako u veřejné vysoké školy, je nejvyšším představitelem vysoké školy rektor, pod kterého následně spadají prorektoré, kvestor a další oddělení. Z obrázku lze vyčíst, že škola má velké množství oddělení, jenž jsou úzce specializovaná.

U státní vysoké školy je mimo jiné i oddělení veřejných zakázek, které je důležité pro získání financí školy.

Mezi orgány této státní vysoké školy patří dále Akademický senát, vědecká komise, disciplinární komise. Orgány jsou tedy běžné jako u veřejných vysokých škol. (POLAC 2017a)

Zajímavostí této školy je, že na výuce se může podle statutu školy podílet hostující a emeritní profesor. Hostujícím profesorem se rozumí profesor či docent z jiné vysoké školy, jenž může přinést zajímavé informace z praxe. Emeritní profesor je profesor, jenž se podílí na výuce na základě dohody práce konané mimo jeho pracovní poměr. Bývají to tedy bývalý profesori této vysoké školy. (POLAC 2017a)

5.2.1 Situace zaměstnanosti na POLAC

Zaměstnanci školy

Zaměstnanci školy jsou státní zaměstnanci, a proto jsou zařazováni do platových tříd, 13.-15. platová třída. Do třinácté platové třídy spadají akademičtí pracovníci s titulem Mgr., JuDr., Ing. a PhDr. 14. platová třída je určena pro pracovníky Ph.D. a CSc.. Patnáctá platová třída je určena pro docenty a profesory. (POLAC 2021b)

Počet studentů

Na POLAC studovalo k 31. 12. 2021 celkem 2 338 studentů, což je s porovnáním s počtem studentů UJEP třikrát méně. Je to jistě způsobeno tím, že tato škola se skládá pouze ze dvou fakult a jsou specificky zaměřené. V roce 2020 studovalo na Policejní akademii 2 353 studentů, tedy o pouze o patnáct více než následující rok. Změna tedy nebyla tolik razantní. (POLAC 2020), (POLAC 2021b)

Stipendia

I tato škola tvoří stipendia pro své studenty. Svým studentům škola nabízí prospěchové stipendium, mimořádné stipendium za vynikající vědecké či tvůrčí výsledky, sociální stipendium a také stipendium poskytované pomocným vědeckým silám. (POLAC 2017b)

5.2.2 Účetní postupy POLAC

POLAC vede své účetnictví v plném rozsahu a to podle zákona o účetnictví. Řídí se vyhláškou č. 410 a k tomu příslušnými Českými účetními standardy. Zásoby účtuje tato účetní jednotka způsobem A. Pro úbytky zásob ze skladu je využíván aritmetický průměr. Některé zásoby však účtuje způsobem B, jedná se o potraviny v provozu závodního stravování. POLAC využívá i časové rozlišení a má stanovenou normu přirozeného úbytku. POLAC vede podrozvahové účty, jenž jsou podrobně popsány v příloze k účetní závěrce. (MFČR 2021b)

5.2.3 Pravidla hospodaření

Rozpočet Policejní akademie je tvořen především finančními prostředky z rozpočtu zprostředkovatele, tedy Ministerstva vnitra ČR. (POLAC 2017a)

Hospodářská činnost

Vedlejší činnost této školy netvořila v roce 2021 žádné zisky, ani roky předešlé. Jejich hospodářská činnost tedy nevykazuje ziskovost ani ztrátu. (MFČR 2021a)

Výdaje školy

Tabulka č. 14 zobrazuje běžné výdaje Policejní akademie k 31. 12. 2021 ze stránek monitor, které spravuje MFČR. Skutečné výdaje Policejní akademie tvoří 257,53 mil. Kč, z toho běžné výdaje tvoří 255,05 mil. Kč a kapitálové výdaje 2,48 mil. Kč. (MFČR 2021a)

Tabulka 14: Běžné výdaje POLAC 2021

Běžné výdaje	Částka v Kč
Platy a související	202,48 mil.
Neinvestiční nákupy	1,83 mil.
Neinvestiční transfery	1,14 mil.
Ostatní neinvestiční výdaje	224,19 tis.
Běžné výdaje celkem	255,05 mil.

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021a)

Mezi běžné výdaje školy patří především platy, které tvoří největší část těchto výdajů, 202,48 mil. Kč. Samotné platy však tvoří pouze 149,05 mil. Kč, z toho většinová část připadá na platy zaměstnanců v pracovním poměru a menší část na platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru.

Policejní akademie zaplatila na povinném pojistném 50,31 mil. Kč. Zbytek částky poté tvoří ostatní platby za provedenou práci a odměny za užití duševního zdraví. Neinvestiční nákupy tvoří 49,39 mil. Kč, jehož největší část tvoří nákup vody, paliv a energií. (MFČR 2021a)

Transfery

Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům činily v roce 2021 1,83 mil. Kč, mezi tyto transfery patří přiděl do fondu kulturních a sociálních potřeb a sociálnímu fondu obcí a krajů, dále poplatky a daně státnímu rozpočtu, jenž byly v záporné částce -1,17 mil. Kč. Neinvestiční transfery obyvatelstvu činily v roce 2021 1,14 mil. Kč. Tyto transfery tvoří sociální dávky, náhrady placenému obyvatelstvu, konkrétně náhrady mezd v době nemoci, důležité transfery, které sem patří jsou stipendia žákům, studentům a doktorandům. (MFČR 2021a)

Co se týče přijatých transferů, ty za rok 2021 činili 781 tis. Kč a největší část z toho tvořily Převody z rezervních fondů organizačních složek státu. (MFČR 2021a)

5.2.4 Výkaznictví POLAC

Výkaz zisku a ztráty

Následující tabulka č. 15 zobrazuje výkaz zisku a ztráty POLAC k 31. 12. 2021. Částky jsou uvedené v tis. Kč, jak uvádí tato vysoká škola na stránkách monitor. Tyto hodnoty jsou vyjádřené v těchto hodnotách pro jednodušší porovnání s hodnotami UJEP.

Výkaz zisků a ztrát rozděluje náklady a výnosy na hlavní a hospodářskou činnost za běžné i minulé období.

Tabulka 15: Výkaz zisku a ztráty POLAC 2021

V tis. Kč	Běžné období (2021)		Minulé období (2020)	
	Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
Náklady celkem	293 468,46	0	285 591,36	0
I. Náklady z činnosti	293 436,08	0	285 170,02	0
I.13. Mzdové náklady	152 545,97	0	148 719,84	0
Výnosy celkem	9 463,65	0	11 099,90	0
Výnosy z prodeje služeb	4 518,01	0	6 606,72	0
VH po zdanění	- 284 004,81	0	-274 491,46	0

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021c)

Z tabulky lze vyčíst vybrané položky výkazu. Mzdové náklady meziročně vzrostly o 3 826,13 tis. Kč. Oproti tomu například výnosy z prodeje služeb klesly o 2 088,71 tis. Kč. Jednoznačně lze určit, že činnost akademie je ztrátová za rok 2021 i 2020. Mezi těmito roky došlo dokonce k zvýšení ztráty o 9 513,35 tis. Kč. Hospodářská činnost netvoří žádné náklady ani výnosy. VH před zdaněním a po zdaněním se rovná, z důvodu toho, že akademie neodváděla daň z příjmů.

Následující tabulka č. 16 zobrazuje vývoj hospodářského výsledku v čase, přesně mezi lety 2017 až 2021.

Tabulka 16: Vývoj ztráty POLAC 2017-2021

V tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
HV	-247 013,76	-275 297,29	-264 554,53	-274 491,46	- 284 004,81
Koeficient růstu	*	1,11	0,96	1,04	1,03

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021c), MFČR (2020b), MFČR (2019a), MFČR (2018b), MFČR (2017b)

Již od roku 2017 je akademie ve ztrátě. Tato ztráta se však nepravidelně vyvíjela. Trendem ztrátovosti je především její růst. Jediný rok, kdy došlo k poklesu ztráty bylo v roce 2019. Ztráta se zmenšila o 10 742,76 tis. Kč, procentní snížení ztráty bylo tedy pouhé 4 procenta. Ztráta se od toho roku stále prohlubuje.

Policejní akademie má vysoké náklady pro provoz své činnosti. Nejvyššími náklady jsou mzdové náklady, jak již bylo zmiňováno v části o běžných výdajích školy, a lze též vyčíst z předložené tabulky výkazu.

Tyto vynaložené náklady se však nevrací v podobě výnosů z činnosti školy. Výnosy z prodeje služeb pokrývají mzdové náklady pouze z necelých 3 %. Rozdíl mezi těmito výnosy a náklady je 148 027,96 tis. Kč. Akademie nevytváří dostatečné výnosy, aby byla zisková. Je důležité znát, jak je tato ztráta následně hrazena. (MFČR 2021c)

5.2.5 Rozpočet

Rozpočet Policejní akademie byl již sestaven a schválen jako schodkový. Jelikož je tato univerzita ve státním sektoru a organizační složkou přímo Ministerstva vnitra ČR, je její rozpočet schvalován na celý následující rok dopředu. Rozpočtová pravidla podrobně určují podobu rozpočtu organizačních složek, například vedení fondů. Organizační složky, včetně POLAC musí tvořit rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb. (MFČR 2021a), (Česko 2000)

Schválený rozpočet a skutečný rozpočet se následně lehce liší v částkách. Následující tabulka č. 17 zobrazuje schválené rozpočty minulých let, k poslednímu měsíci daného roku.

Tabulka 17: Rozpočet POLAC

V tis. Kč	Schválený rozpočet		Skutečnost	
	Příjmy	Výdaje	Příjmy	Výdaje
2017	8 113	220 318	12 013	231 530
2018	8 367	236 423	12 898	262 923
2019	7 668	293 409	12 224	250 003
2020	7 334	269 347	8 165	266 864
2021	7 352	254 434	5 836	257 526

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021a), MFČR (2020a), MFČR (2019b), MFČR (2018a), MFČR (2017a)

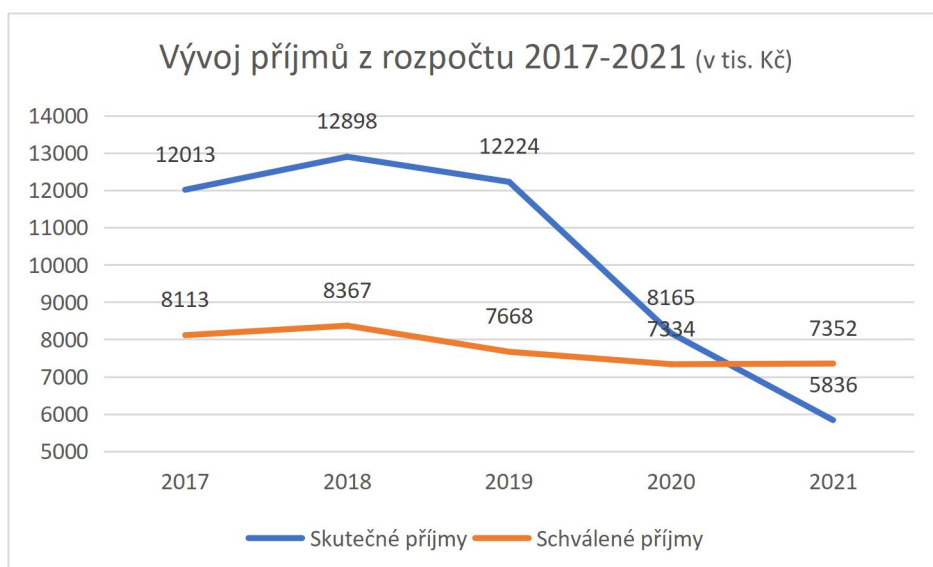
V roce 2021 byly schválené příjmy ve výši 7 352 tis. Kč, ale skutečnost byla nižší. Příjmy skutečně činily za tento rok pouze 5 836 tis. Kč.

Co se týče výdajů, bylo schváleno v rozpočtu celkem 254 434 tis. Kč a ve skutečnosti byly vyšší, tedy 257 526 tis. Kč. V roce 2020 byly stanovené příjmy menší než skutečné, výdaje byly stanoveny také nižší. Stanovování příjmů a výdajů se poté podobalo roku 2021, příjmy i výdaje byly stanoveny nižší než skutečné. (MFČR 2021a)

Problémové jsou především velké výdaje univerzity, jenž mají především rostoucí tendenci. Tyto vysoké výdaje by šlo pokrýt jedině, pokud by měla účetní jednotka vyšší příjmy, ty však mají v daném zobrazeném období klesající tendenci.

Příjmy rozpočtu

Z následujícího grafu, obrázek č. 6, lze vidět, jak se vyvíjely příjmy rozpočtu univerzity mezi lety 2017 a 2021. Graf zobrazuje vývoj skutečných i schválených příjmů.

Obrázek 6: Graf vývoje příjmu rozpočtu POLAC (2017-2021)

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021a), MFČR (2020a), MFČR (2019b), MFČR (2018a), MFČR (2017a)

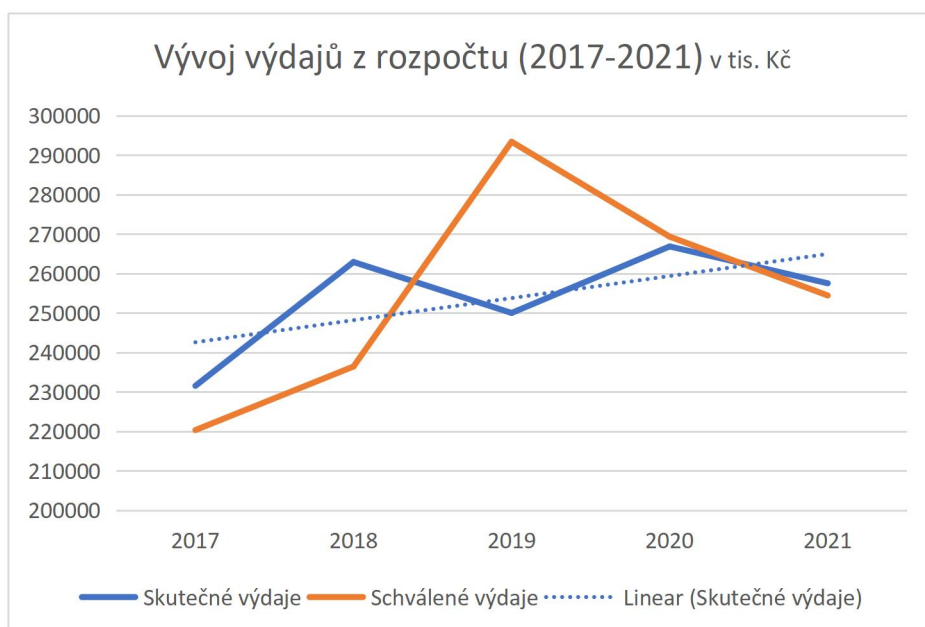
Z grafu lze vyčíst, že skutečné příjmy jsou strmě klesající, což je opakem, toho co by daná univerzita potřebovala pro pokrytí výdajů. Před pandemií Covid-19 byly příjmy ve výši nad 12 000 tis. Kč. Tato pandemie však mohla způsobit následný velký propad příjmů od roku 2020.

Co se týče stanovení správného rozpočtu, rok 2020 byl nepřesnější, jelikož skutečné a schválené příjmy mají sebou nejmenší rozdíl, 831 tis. Kč.

Příjmy rozpočtu byly stanovované opatrně a nedocházelo k velkým skokům růstu při jejich schvalování.

Výdaje rozpočtu

Z následujícího grafu, obrázku č. 7 lze vyčíst, že trend skutečných výdajů je rostoucí. Co se týče schvalování výdajů, tak v roce 2019 byly stanoveny výdaje mnohem větší, než ve skutečnosti byly.

Obrázek 7: Graf vývoje výdajů rozpočtu POLAC (2017-2021)

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR (2021a), MFČR (2020a), MFČR (2019b), MFČR (2018a), MFČR (2017a)

Schválené výdaje rostly až do roku 2019, kdy byly stanoveny příliš vysoké a následně se již snažila univerzita stanovit více přiměřené výdaje. V následujícím roce 2020 byly schválené výdaje nejlépe stanoveny přiměřeně ke skutečným výdajům. Výdaje dále klesaly a v roce 2021 přesáhly skutečné výdaje schválené výdaje.

5.3 Vliv Covidu-19 na činnost vybraných vysokých škol

V roce 2020 při začátku pandemie, byly vysoké školy stejně jako ostatní vzdělávací služby silně omezené. UJEP se v rámci distančního vzdělání snažila usnadnit tuto nelehkou situaci svým studentům i akademickým pracovníkům díky metodickým návodům pro využívání elektronických nástrojů při výuce. Zkoušky a zápočty byly konány distančně, avšak obhajoby a závěrečné zkoušky byly na všech fakultách prezenční. Vzdělávací činnost zasáhla i povinnost práce studentů v rámci pandemie. Více než 600 nelékařských zdravotních studentů se podílelo na pomoci zdravotnickým zařízením. Studenti museli pomáhat i v sociálních službách a oblasti vzdělávání. (UJEP 2020c)

Během roku 2020 a 2021 byla na vysokých školách omezená prezenční výuka, a tak jediným řešením bylo právě distanční vzdělávání. Přesto se však školy snažily studentům zajistit služby jako je Vědecká knihovna UJEP, Poradenské centrum UJEP, psychologické poradenství. Zasažené bylo i celoživotní vzdělávání - bylo přesunuto do dalšího roku nebo online realizované. Bylo nutné zaškolení seniorů pro používanou platformu. (UJEP 2021a)

Co se týče výzkumné činnosti, UJEP spolupracovalo na vývoji nanovlákněného respirátoru s firmou PARDAM NANO4FIBERS s. r. o. Studenti fakulty zdravotnických studií pomáhali při pandemii v odběrových testech na testování Covid-19. (UJEP 2021a)

Vzhledem k rychle se měnícím podmínkám, bylo nutné rozšíření digitálních technologií, což zvýšilo značně efektivitu akademických pracovníků POLAC. Jednotlivé výzkumné aktivity v roce 2021 byly přesunuté nebo zrušené. Pro lepší komunikaci a zajištění alespoň nějaké spolupráce s třetí stranou univerzity byly propojeny sítě POLAC s vědeckovýzkumnými pracovníky, například databáze POLAC. (POLAC 2021b)

Stejně jako na UJEP i na POLAC bylo v roce 2021 omezeno celoživotní vzdělávání. Oproti předchozímu roku bylo účastníků více jak o polovinu méně. V roce 2020 bylo účastníků celoživotního vzdělávání 1 229 a následující rok pouze 504. (POLAC 2021c)

Pandemie značně ovlivnila rozpočty obou popisovaných vysokých škol.

5.4 Hlavní rozdíly v hospodaření vybraných vysokých škol

Jednotlivé účetní výkazy UJEP a POLAC zobrazují charakteristické rysy dané vyhlášky k zákonu o účetnictví. Rozvaha UJEP a POLAC i jejich výkazy zisku a ztráty dodržují jednotlivé náležitosti vyhlášky č. 504 a č. 410. Lze jednoznačně určit rozdíly ve výkazech dle odlišných vyhlášek, jenž byly popsány v kapitole 4.

Mezi rozdíly jistě patří odlišné vedení výkazů a jejich podoba. UJEP je veřejná vysoká škola, jenž je dlouhodobě zisková. POLAC naopak vykazuje dlouhodobě ztrátu.

5.4.1 Zhodnocení ekonomické situace

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

UJEP je vysokou školou, jenž má silné postavení v terciárním vzdělávání. Přes pandemii Covid-19 byla škola oslabena, avšak si dokázala stále udržet ziskovost a kvalitu výuky. Ani distanční výuka v online prostředí neodradila zájemce o studium, naopak díky snížení podmínek pro přijetí získala škola velký počet nových zájemců. Lze předpokládat, že se následně škola bude vyvíjet s rostoucím trendem ziskovosti a během několika let opět dosáhne zisku jako před pandemií.

Policejní akademie České republiky v Praze

Jako organizační složka Ministerstva vnitra, je Policejní akademie závislá na rozpočtu tohoto zřizovatele. Rozpočet akademie je schodkový, jelikož i samotné ministerstvo má schválený rozpočet ve schodkovém stavu. V roce 2021 byl rozpočet Ministerstva vnitra ve skutečném schodku 77 947 989 tis. Kč. Lze usoudit, že pokud bude zřizovatel ve schodku, ovlivní to záporně jeho složky. Proto nemá akademie příliš velký vliv na zmírnění této nežádané situace. (MFČR 2021d)

Rozpočet POLAC ovlivňují rozpočtová pravidla, ta přesně určují, jak může škola hospodařit. Tento zákon stanovuje pravidla nakládání s rozpočtem státní vysoké školy. Úkolem POLAC je dle tohoto zákona nakládat s rozpočtem hospodárně. Je však oprávněna překročit rozpočet výdajů, ale jen omezeně, a to v případech účelovosti výdajů. (Česko 2000)

5.4.2 Porovnání vybraných položek účetních výkazů UJEP a POLAC

Vzhledem k odlišné velikosti vybraných škol je potřeba pro porovnávání jednotlivých položek výkazů přepočítat položky na jednoho studenta či na jednoho zaměstnance, aby byly hodnoty vypovídající.

Následující tabulka č. 18 zobrazuje vybrané porovnávané položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty UJEP a POLAC za rok 2021 přepočtené na jednoho studenta. UJEP má třikrát více studentů než POLAC.

Tabulka 18: Porovnání jednotlivých položek UJEP a POLAC

V tis. Kč	UJEP	POLAC
Počet studentů	7 887	2 338
Dlouhodobý majetek/student	382,189	299,278
Dlouhodobý hmotný majetek/student	508,689	669,094
SMV/student	111,341	30,862
VH/student	0,904	-117,404

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b), MFČR (2021c)

Je potřeba znát vybavenost školy. Zda má dostatečný majetek jenž zajistí kvalitní výuku. Pro porovnání byl proto z rozvahy vybrán dlouhodobý majetek v brutto hodnotě. Na jednoho studenta má UJEP méně dlouhodobého majetku nežli POLAC, rozdíl je necelých 83 tis. Kč na studenta. Pokud ale porovnááme položku dlouhodobého hmotného majetku, zde vítězí naopak POLAC, ale jedná se hodnoty netto. Rozdíl je například vidět i při porovnávání položky SMV - Hmotné movité věci u UJEP a Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných věcí u POLAC, celkem o více než 80 tis. Kč na jednoho studenta.

Pokud bychom chtěli porovnat výsledky hospodaření škol za rok 2021, na jednoho studenta UJEP by připadalo 0,904 tis. Kč zisku, přičemž na studenta POLAC ztráta ve výši 117,404 tis. Kč. Zde tedy lze vidět značný rozdíl ekonomické situace vysoké školy.

Při porovnávání údajů z výkazu zisku a ztráty byly zjištěny tyto údaje z hlavních činností vysokých škol, jenž zobrazuje tabulka č. 19.

Tabulka 19: Náklady na studenta UJEP, POLAC

V tis. Kč	UJEP	POLAC
Počet studentů	7 887	2 338
Spotřeba materiálu, energie/ studenta	8,53	13,63
Náklady na studenta celkem (mimo osobní náklady)	50,322	36,815

Zdroj: vlastní zpracování dle UJEP (2021b), MFČR (2021c)

Na jednoho studenta UJEP tvoří náklady na spotřebu materiálu a energií ve výši 8,53 tis. Kč a POLAC 13,63 tis. Kč. Tato spotřeba byla porovnávání z důvodu zjištění jednotlivých výši nákladů na samotnou výuku, co se týče potřebného materiálu. POLAC má tedy vyšší spotřebu.

Celkové náklady na jednoho studenta, tedy náklady mimo osobní náklady zaměstnanců, má UJEP ve výši 50,322 tis. Kč a POLAC ve výši 36,815 tis. Kč. Na své studenty tedy vynakládá více nákladů UJEP. Nesmíme však opomenout, že POLAC má vynakládá právě nejvíce nákladů na mzdy svých zaměstnanců.

Mzdové náklady UJEP tvoří 46 % celkových nákladů a osobní náklady, tedy mzdové náklady i povinné pojištění 61,6 % nákladů. Mzdové náklady POLAC tvoří 52 % celkových nákladů dané jednotky a osobní náklady na zaměstnance přes 70 % celkových nákladů. (UJEP 2021b), (MFČR 2021a)

5.4.3 Mzdové náklady na jednoho zaměstnance

Z důvodu nedostatku informací o mzdových nákladech v roce 2021 a 2020 bylo vytvořeno následující porovnání v tabulce č. 20, jenž porovnává mzdové náklady na jednoho studenta u UJEP a POLAC za rok 2019.

Jednotlivé mzdové náklady jsou v tis. Kč. Jedná se o mzdové náklady pro hlavní činnost škol a nejsou v nich započítané povinné zdravotní a sociální pojištění. Jedná se tedy pouze o hrubé mzdy.

Tabulka 20: Mzdové náklady na zaměstnance UJEP a POLAC

V tis. Kč	UJEP	POLAC
Počet zaměstnanců	958	305
Mzdové náklady	453 605	142 668,31
Mzdové náklady/ zaměstnanec (roční)	473,492	467,765
Mzdové náklady/ zaměstnanec (měsíční)	39,457	38,980

Zdroj: vlastní zpracování dle NKÚ (2019), MFČR (2019a), UJEP (2019a), UJEP (2019b)

V roce 2019 měla UJEP celkem 958 zaměstnanců a POLAC více než třikrát méně, 305 zaměstnanců. Při porovnávání těchto nákladů bylo zjištěno, že jsou výše podobné, to znamená, že zaměstnanci státní a veřejné vysoké školy mají podobné výše mezd. V tomto roce měla UJEP na jednoho zaměstnance 473,492 tis. Kč, v přepočtu na jeden měsíc 39,4 tis. Kč. POLAC měla v roce 2019 roční mzdové náklady na zaměstnance ve výši 467,765 tis. Kč, v přepočtu na jeden měsíc 38,9 tis. Kč. (MFČR 2019a), (UJEP 2019b)

Pro upřesnění v roce 2019 tvořily mzdové náklady UJEP 43 % celkových nákladů a osobní náklady na zaměstnance 57,6 % celkových nákladů. V případě POLAC tvořily mzdové náklady 50,5 % celkových nákladů a osobní náklady 68,5 % celkových nákladů akademie. Mzdové náklady obou vysokých škol stále rostou.

Mezi lety 2019 a 2021 došlo k následujícím nárůstům těchto nákladů:

- Mzdové náklady UJEP vzrostly meziročně o 4,68 %.
- Osobní náklady UJEP vzrostly meziročně o 4,64 %.
- Mzdové náklady POLAC vzrostly meziročně o 6,92 %.
- Osobní náklady POLAC vzrostly meziročně o 7,21 %.

(MFČR 2019a), (UJEP 2019b), (UJEP 2021b), (MFČR 2021a)

Lze tedy usoudit, že náklady na zaměstnance rostou jak UJEP tak POLAC. POLAC má však mezi lety 2019 a 2021 větší procentní změnu. Nesmí být opomenuto, že POLAC vynakládá ze svého rozpočtu více nákladů pro své zaměstnance.

5.5 Shrnutí hlavních rozdílů vybrané veřejné a státní vysoké školy

Přestože oba typy vysokých škol vedou účetnictví podle zákona o účetnictví a jsou zřízeny podle zákona o vysokých školách, účtují dle odlišné prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví. Vyhlášky č. 504 a č. 410 mají značné rozdíly v rozsahu a vedení účetních v výkazů. Rozvaha u vyhlášky č. 504 je na rozdíl od vyhlášky č. 410 jednodušší, co se týče rozsahu, je přehlednější. Vyhláška č. 410 totiž zobrazuje hodnoty jak brutto, tak i netto a případnou korekci. Rozvaha dle vyhlášky č. 504 vede hodnoty aktiv a pasiv celkem na konci a rozvaha dle vyhlášky č. 410 na začátku dané strany.

Výkaz zisku a ztráty je u UJEP veden ve více podobách, pro celkovou univerzitu celkem, ale také pro UJEP bez kolejí a menz a zvlášť pro dané koleje a menzy. Takto však POLAC tento výkaz nevede, má pouze jeden výkaz za celou akademii. UJEP dodržuje vyrovnaný rozpočet a její doplňková činnost je zisková, nezatěžuje tedy hlavní činnost vysoké školy, jak stanovuje vyhláška. V dlouhodobém horizontu nevede POLAC žádnou hospodářskou činnost a její hlavní činnost je ztrátová, což je zapříčiněno především nízkými výnosy, jenž nedokážou pokrýt náklady. UJEP odvádí daň z příjmů z doplňkové činnosti a POLAC z důvodu dlouhodobé ztráty nemá žádné příjmy, z kterých by daň mohlo odvádět.

Pro POLAC jsou typické jejich transfery a pro UJEP přijaté příspěvky a dotace. Obě školy vedou povinně fondy a nabízejí stipendia pro své studenty.

UJEP je třikrát větší vysoká škola a má tedy i větší počet studentů i zaměstnanců. UJEP je vysokou školou, jenž nabízí velké množství oborů a POLAC je na druhou stranu specializovaná pro výuku policistů a budoucích zaměstnanců Ministerstva vnitra ČR.

UJEP má stanovené přesné šablony pro vytváření výročních zpráv a zpracovává výroční zprávu o činnosti a hospodaření a navíc zpracovává tabulkovou část výroční zprávy za každý rok. UJEP podléhá auditu výroční zprávy. POLAC vede pouze výroční zprávu o činnosti a dodatek hodnotící zprávy. Účetní výkazy POLAC jsou zveřejňované Ministerstvem vnitra ČR v rámci databáze Monitor Státní pokladny.

Závěr

Cílem bakalářské práce je zhodnotit odlišné fungování finančního účetnictví vysokých škol v České republice podle odlišných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví a odlišné hospodaření dle odlišných právních norem. Bakalářská práce představuje jednotlivé rozdíly a rysy těchto vybraných vyhlášek, co se týče účetních výkazů, směrné účtové osnovy a Českých účetních standardů.

Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. První kapitola představila regulaci účetnictví v České republice, především zákon o účetnictví, kterým se musí řídit obě vysoké školy. Kapitola představila uživatele účetních informací, jenž jsou důležití i pro vysoké školy v České republice, především z důvodu financování a legislativy. Kapitola se důkladně zaměřila na regulaci neziskových organizací, kam spadají obě vysoké školy. Druhá kapitola představila jednotlivé výkazy a k tomu příslušné účetní standardy. Třetí kapitola se zaměřuje na typy jednotlivých vysokých škol, na kvalitu a udržitelnost terciárního vzdělávání v České republice.

Praktická část je rozdělena do dvou rozsáhlých kapitol. Čtvrtá kapitola se již zaměřuje na vybrané prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví a představuje rozdíly mezi nimi, především ve struktuře výkazů. Porovnávají jsou zde i směrná účetní osnova a České účetní standardy, kde byly nalezeny typické rysy a odlišnosti vyhlášek. Pátá a poslední kapitola se zabývá představiteli odlišných prováděcích vyhlášek, vyhláška č. 504/2002 Sb. a č. 410/2009 Sb. k zákonu o účetnictví.

Jsou popsány dvě vysoké školy, veřejná vysoká škola Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a druhá státní vysoká škola - Policejní akademie České republiky v Praze. Obě tyto vysoké školy mají jiné pole působnosti a jsou jinak rozsáhlé. Obě tyto vysoké školy se snaží být co nejvíce atraktivní pro zájemce o studium a nabízí studentům různá stipendia. V rámci kapitoly o UJEP byl proveden vhlad na vývoj počtu zaměstnanců a studentů během let 2017-2021 a porovnán počet akademických pracovníků a studentů. V části kapitoly o POLAC jsou vystiženy povinné transfery vysoké školy, příjmy a výdaje jednotlivých rozpočtů za období 2017 až 2021. Kapitola se zabývala vlivem pandemie Covidu-19 na činnost a hospodaření na UJEP a POLAC.

Na konci této kapitoly je provedené porovnání a shrnutí těchto vysokých škol. V rámci porovnávání byla zhodnocena ekonomická situace vysokých škol, porovnávány vybrané položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty přepočteny na jednoho studenta či na jednoho zaměstnance, aby bylo dosaženo porovnatelných výsledků. Bylo zjištěno, že UJEP má větší vybavenost pro svou hlavní činnost, má totiž více dlouhodobého majetku na jednoho studenta, nežli POLAC. Na druhou stranu, dlouhodobého hmotného majetku na jednoho studenta má více POLAC. UJEP má na jednoho studenta více Samostatně movitých věcí. Lze tedy říci, že UJEP je více vybaveno pro výuku studentu. Bylo určeno i kolik hospodářského výsledku připadá na jednoho studenta vysoké školy. Jednoznačně bylo zjištěno, že na jednoho studenta má UJEP zisk a POLAC ztrátu.

Náklady na provoz, co se týče spotřeby energií má větší UJEP. Bylo také porovnáváno, jaké celkové náklady jsou na jednoho studenta, mimo osobních nákladů. I v tomto porovnání měla UJEP vyšší náklady na jednoho studenta. Na základě předchozích porovnání bylo určeno, že POLAC vynakládá většinou svých nákladů právě na osobní náklady na své zaměstnance.

Byly popsány i mzdové náklady obou vysokých škol a bylo zjištěno, že zaměstnanci UJEP a POLAC mají podobnou výši průměrných mezd. Shrnutí se zabývá především rozdíly v účetních výkazech.

Školy se odlišují v hospodářském výsledku hlavní činnosti. UJEP má totiž dle vyhlášky č. 504/2002 Sb. zakázáno vést schodkové rozpočty pro svou hlavní činnost a POLAC se řídí rozpočtovými pravidly, které toto umožňují. POLAC má svou hlavní činnost dlouhodobě ztrátovou. Tito představitelé odlišných vyhlášek mohou provozovat vedlejší činnost, jenž musí být pro veřejné vysoké školy zdrojem zisku, a tak nesmí zatěžovat hlavní činnost. Jedině však UJEP provozuje tuto činnost a je pro UJEP zdrojem příjmů.

Lze konstatovat, že bakalářská práce dosáhla předem stanoveného cíle. Byly porovnány jednotlivé rozdíly ve finančním účetnictví vybraných vysokých škol. Byly zjištěny i některé podobné rysy prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví, např. co se týče rozdělení výkazu zisku a ztráty na hlavní a doplňkovou činnost.

Hospodaření vysokých škol je podrobně popsáno a i zde byly nalezeny rozdíly a podobnosti.

Vzhledem k tomu, že POLAC je organizační složkou Ministerstva vnitra ČR, nebylo možné získat některé potřebné informace v takovém rozsahu, jako jej poskytuje veřejná vysoká škola UJEP na svých webových stránkách.

I přes odlišnou prováděcí vyhlášku k zákonu o účetnictví a odlišný charakter daných škol, jsou to stále vysoké školy na území České republiky, a tak na ně působí daný systém terciárního vzdělávání. Fungují na podobném principu, například, co se týče vedení a strategie. Obě vybrané vysoké školy jsou silně ovlivněné legislativou, především zákonem o vysokých školách, který je právě důvodem podobných rysů těchto vysokých škol.

Téma by mohlo být více zpracováno například porovnáním veřejné vysoké školy a soukromé vysoké školy. Pro tuto bakalářskou práci byly však zvoleny pouze prováděcí vyhlášky k zákonu o účetnictví č. 504/2002 Sb. a č. 410/2009 Sb. Soukromé vysoké školy se řídí prováděcí vyhláškou k zákonu o účetnictví č. 500/2002 Sb., kterou se řídí podnikatelé, a tato vyhláška je nejvíce využívanou a běžně v praxi popisovanou. Přínosem této bakalářské práce je možnost posouzení odlišného charakteru veřejné a státní vysoké školy, co se týče legislativy, tak i hospodaření. Bakalářské práce přináší odlišný pohled na fungování vysokých škol v České republice.

Seznam použité literatury

- AICPA, 2018. *Audit and Accounting Guide: Not-for-Profit Entities*. New York: American Institute of Certified Public Accountants. ISBN 978-1-948306-19-5.
- ALEXANDER, David a Christopher NOBES, 2020. *Financial Accounting: an International Introduction*. 7th ed. Harlow, England: Pearson. ISBN 978-1-292-29583-1.
- Česko, 1998. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 39, s. 5388. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>
- Česko, 2000. Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 65, s. 3104. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>
- Česko, 2002. Vyhláška č. 504 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 174, s. 9809. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-504>
- Česko, 2009. Vyhláška č. 410 ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 133, s. 6854. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-410>
- DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2015. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-799-7.
- GAZZOLA, Patrizia a Stefano AMELIO, 2022. *Performance Measurement in Non-Profit Organizations: The Road to Integrated Reporting*. New York: Taylor & Francis Group. [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/legacydocview/EBC/7079572?accountid=17116>

- KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ, 2018. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3075-2.
- MFČR, 2016. *České účetní standardy č. 701 až č. 710*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/ceske-ucetni-standardy-pro-ucetnictvi-st/2016/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-c-710-pr-23618>
- MFČR, 2017a. *Rozklikávací rozpočet Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2017*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/prehled?rad=t&obdobi=1712>
- MFČR, 2017b. *Účetní závěrka Policejní akademie Česká republiky v Praze, výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2017*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=1712>
- MFČR, 2018a. *Rozklikávací rozpočet Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2018*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/prehled?rad=t&obdobi=1812>
- MFČR, 2018b. *Účetní závěrka Policejní akademie Česká republiky v Praze, výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2018*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=1812>
- MFČR, 2019a. *Účetní závěrka Policejní akademie Česká republiky v Praze, výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2019*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=1912>
- MFČR, 2019b. *Rozklikávací rozpočet Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2019*. [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/prehled?rad=t&obdobi=1912>

- MFČR, 2020a. *Rozklikávací rozpočet Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2020.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/prehled?obdobi=2012&rad=t>
- MFČR, 2020b. *Účetní závěrka Policejní akademie Česká republiky v Praze - výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2020.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=2012>
- MFČR, 2021a. *Rozklikávací rozpočet Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2021.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/prehled?obdobi=2112&rad=t§>
- MFČR, 2021b. *Příloha k účetní závěrce Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2021.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/priloha?obdobi=2112&rad=t>
- MFČR, 2021c. *Účetní závěrka Policejní akademie Česká republiky v Praze k 31. 12. 2021.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/48135445/ucetni-zaverka/rozhava>
- MFČR, 2021d. *Skutečný rozpočet Ministerstva vnitra ČR k 31. 12. 2021.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/kapitola/314/prehled?rad=t&obdobi=2112>
- MFČR, 2022. *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Ucetnictvi_2016_Ceske-ucetni-standardy-pro-504-2002.pdf
- MŠMT, 2022. *Přehled vysokých škol v ČR.* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol-v-cr-3>

- NKÚ, 2019. *Kontrolní závěr z kontrolní akce 19/20 Vysokoškolské vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků ozbrojených sil*. [online]. Praha: Nejvyšší kontrolní úřad. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/k19020.pdf>
- NKÚ, 2021. *Výroční zpráva 2021*. [online]. Praha: Nejvyšší kontrolní úřad. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/cz/publikace-a-dokumenty/vyrocnizprava/>
- NKÚ, 2022. *Kontrolní akce č. 20/06: Peněžní prostředky státu poskytované veřejným vysokým školám*. [online]. Praha: Nejvyšší kontrolní úřad. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=20/06>
- OECD, 2021. *Population with tertiary education (indicator)*. [online]. Paříž: OECD. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduatt/population-with-tertiary-education.htm>
- OECD, 2023. *Education spending (indicator)*. [online]. Paříž: OECD. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduresource/education-spending.htm>
- PILÁTOVÁ, Jana, 2017. *Zákon o účetnictví 2017 s komentářem: S účinností od 1. 1. 2017*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0430-7.
- PELIKÁNOVÁ, Anna, 2018. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3.vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2117-5.
- PLEŠNIARSKA, Aleksandra, 2019. *Monitoring progress in "quality education" in the European Union – strategic framework and goals*. Vol.20. Bradford: International Journal of Sustainability in Higher Education. ISSN 14676370. [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2322104478/298C59A62C3A4B2BPQ/4>
- POLAC, 2017a. *Statut Policejní akademie ČR v Praze*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.polac.cz/dokument/statut.pdf>
- POLAC, 2017b. *Stipendijní řád Policejní akademie Česká republika v Praze*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.polac.cz/dokument/stiprad.pdf>

- POLAC, 2020. *Výroční zpráva o činnosti za rok 2020*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-04-11]. ISBN 978-80-7251-516-5. Dostupné z: https://www.polac.cz/dokument/vyr_2020.pdf
- POLAC, 2021a. *O škole*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://www.polac.cz/g2/view.php?o_skole/index.html
- POLAC, 2021b. *Výroční zpráva o činnosti za rok 2021*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-03-17]. ISBN 978-80-7251-535-6. Dostupné z: https://www.polac.cz/dokument/vyr_2021.pdf
- POLAC, 2021c. *Dodatek Hodnotící zprávy POLAC za rok 2021*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: https://www.polac.cz/dokument/hodn_2021.pdf
- POLAC, 2022. *Organizační schéma Policejní akademie ČR Praha*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://www.polac.cz/o_skole/org_sch.pdf
- POLAC, 2023. *Informace k zákonu č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR v Praze. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: http://polac.cz/inf_pov/index.html
- SAGIT, 2021a. Účetnictví nevýdělečných organizací 2021: Zákon, vyhláška a standardy. In: *ÚZ: Úplné znění č. 1413*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-449-8.
- SAGIT, 2021b. Vysoké školství: novela zákona o vysokých školách k 1. 1. 2021. In: *ÚZ: Úplné znění, č. 1418*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-539-6.
- UJEP, 2017. *Výroční zpráva o činnosti 2017 - tabulková část*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocnizpravy>
- UJEP, 2018. *Výroční zpráva o činnosti 2018 - tabulková část*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocnizpravy>
- UJEP, 2019a. *Výroční zpráva o činnosti 2019 - tabulková část*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocnizpravy>

- UJEP, 2019b. *Výroční zpráva o hospodaření 2019*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-11]. ISBN 978-80-7561-243-4. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP 2020a. *Statut UJEP (platnost od 2. 12. 2019; účinnost od 1. 1. 2020)*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/dokumenty>
- UJEP 2020b. *Výroční zpráva o hospodaření 2020*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-03-31]. ISBN 978-80-7561-298-4. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP 2020c. *Výroční zpráva o činnosti 2020*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP, 2020d. *Výroční zpráva o činnosti 2020 - tabulková část*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP, 2021a. *Výroční zpráva o činnosti 2021*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP, 2021b. *Výroční zpráva o hospodaření 2021*. [online]. [cit. 2023-02-23]. ISBN 978-80-7561-350-9. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP, 2021c. *Příloha k účetní závěrce 31. 12. 2021*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: interní informace.
- UJEP, 2021d. *Výroční zpráva o činnosti 2021 - tabulková část*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/vyrocní-zpravy>
- UJEP, 2022a. Hospodaření UJEP IN: *Interní materiály*. Bez ISBN
- UJEP, 2022b. *O nás*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.ujep.cz/cs/historie>

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3184-6.

ZAMO, 2022. *Zaměstnanecký odbor UJEP*. [online]. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://zamo.ujep.cz/organizacni-struktura/>

ZIETLOW, John, Jo Ann HANKIN, Alan SEIDNER and Timothy O'BRIEN, 2018. *Financial Management for Nonprofit Organizations: Policies and Practices*. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc. ISBN 978-11-1938-256-0.